PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OROVNICA NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2021 – 2026

(Strednodobý strategický rozvojový dokument vypracovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)

(NÁVRH)

Charakteristika: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami stanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku (VÚC), na území ktorého sa obec nachádza.

Objednávateľ: Obec Orovnica

Zhotoviteľ: © Mgr. RNDr. Anna Štefanková

text prešiel jazykovou úpravou

OBSAH

ÚVOD....5

ČASŤ A
ANALYTICKO- STRATEGICKÁ ČASŤ....17
1 AUDIT ÚZEMIA....17
1.1 Základná charakteristika obce Orovnica a vymedzenie územia....17
1.1.1 Základné údaje o obci....17
1.1.2 História obce Orovnica....18
1.1.3 Heraldické znaky obce....19
1.1.4 Členstvo obce Orovnica v združeniach....19
1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie....19
1.3 Prírodné pomery....20
1.3.1 Geologické pomery....21
1.3.2 Geomorfologické pomery....22
1.3.3 Pôdne pomery....22
1.3.4 Klimatické pomery....23
1.3.5 Hydrologické pomery....23
1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia....23
1.4 Demografická charakteristika....24
1.4.1 Obyvateľstvo....24
1.4.2 Dynamika obyvateľstva....25
1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra....25
1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva....27
1.4.5 Zamestnanosť....27
1.4.6 Nezamestnanosť....29
1.5 Technická vybavenosť obce Orovnica....30
1.6 Sociálna infraštruktúra....33
1.7 Zdravotnícka infraštruktúra....35
1.8 Školské a predškolské zariadenia....36
1.9 Šport....37
1.10 Odpadové hospodárstvo....37
1.11 Civilná ochrana obyvateľstva....38
1.12 Požiarna ochrana....39
1.13 Domový a bytový fond....39
1.14 Doprava....40
1.8 Športová infraštruktúra....43
1.9 Kultúra....44
1.10 Hospodárstvo....46
1.11 Podnikateľské subjekty v obci....46
1.12 Neziskové inštitúcie v obci....46
1.13 Majetok obce a inštitúcie v správe obce....46
1.14 Cestovný ruch....47

2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV OBCE OROVNICA....42
2.1 Výsledky z dotazníkov....42
3 FINANČNÁ ANALÝZA....45
3.1 Finančná analýza obce Orovnica....45
4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA....49
4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Orovnica....49
4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce....51
4.3 Analýza problémov v obci Orovnica....52
4.4 Zhodnotenie plnenia predchádzajúceho PHSR obce Orovnica....53

ČASŤ B
STRATEGICKÁ ČASŤ....55
5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV....55
5.1 Stratégia rozvoja obce Orovnica na obdobie rokov 2021− 2026....55

ČASŤ C
C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ....58
6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ OBCE OROVNICA NA OBDOBIE ROKOV 2021 − 2026....58
6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov....58

ČASŤ D
D REALIZAČNÁ ČASŤ....66
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE OROVNICA....66
7.1 Akčný plán....66

ČASŤ E
8 MONITOROVANIE PHRSR....69
8.1 Spôsob monitorovania PHRSR....69

ČASŤ F
9 FINANČNÁ ČASŤ....72
9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR....72

ČASŤ G
ZÁVER....76

ČASŤ H
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ....77

ÚVOD

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Orovnica na roky 2021 – 2026
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Žarnovica, obec Orovnica
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	, uznesenie č.
Dátum platnosti:	01.06.2021 – 31.12.2026
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	xx.02.2021

Obec Orovnica ako orgán miestnej samosprávy je oprávnená plánovať budúce smerovanie rozvoja obce. Plánovanie alebo programovanie je založené na systematickom prístupe, ktorý zabezpečuje, že budúce rozhodnutia vedenia miestnej samosprávy budú vykonávané na základe vopred stanovených a prerokovaných cieľov a vízií.

Kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý zohľadňuje konkrétne potreby a predstavy občanov, podnikateľov, záujmových skupín o budúcom rozvoji obce je *Program rozvoja obce* (PRO). Jedná sa o rozvojový dokument, ktorý sa spracováva spravidla na obdobie 5 – 7 rokov a je výsledkom strategického plánovania. Dokument zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce (obec Orovnica územný plán zatiaľ nemá vypracovaný).

Existencia programu rozvoja obce je podmienená aj Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHRSR obce Orovnica s výhľadom do roku 2026 je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orovnica sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Orovnica, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Orovnica na roky 2021 − 2026
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá p. starostka OcÚ Orovnica Mgr. Katarína Forgáčová - pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, poslancov a komisií obce, - do prieskumu bola zapojená aj verejnosť formou dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo prostredníctvom zasadnutí obecného zastupiteľstva a formou obecnej web. stránky.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania PHRSR bolo vykonané od 1.1.2021 do 12.05.2021 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie PHRSR obce Orovnica 2021− 2026 budú financované z vlastných finančných zdrojov obce, schváleného rozpočtu na vypracovanie stratégie a nebudú znamenať dodatočné zaťaženie rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová												
Realizačná												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PHRSR bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., ktorý definuje PHRSR obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery vývoja obce, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	**áno**		
Verejné informačné tabule	**áno**		
Informačné formuláre, tabuľky údajov	**áno**		
Internetové stránky	**áno**	**áno**	**áno**
Dotazník pre záujmové skupiny	**áno**	**áno**	**áno**
Verejné vypočutie	**áno**	**áno**	**áno**
Návšteva v dotknutom území	**áno**	**áno**	**áno**
Miestne poradné skupiny	**áno**	**áno**	**áno**
Riešenie problémov	**áno**	**áno**	**áno**

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2020

PHRSR obce Orovnica je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike (SR). Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (EÚ) (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

a) Miestnej úrovni

- **PHRSR obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Viacročný rozpočet,**
- **Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS).**

b) Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom SR na roky 2014 – 2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálneho koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.

- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- **Sektorový operačný program,** ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014 – 2020**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja** (PHRSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje príslušný samosprávny kraj.
- **PHRSR obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,**
- **Národný program reforiem, máj 2012,**
- **Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,**
- **Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,**
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020**
- **Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania**

c) Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- **Stratégia EÚ 2030** - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- **Spoločný strategický rámec EK,**
- **Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),**
- **CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji,**

- **CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry** – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- **CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu**,
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán národného programu reforiem SR 2020,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu,**
- **Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan),** ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework),** ktorý bude vytvorený na základe **Národného rozvojového plánu** v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme),** ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme),** ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Strategické usmernia Spoločenstva (SUS) – ROP** odráža 1 usmernenie SUS t.j. *„urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“* a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. *„vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“.*

Zdroje a dokumenty:

V súlade so snahou SR o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave PHRSR obce Orovnica nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály:

Pri vypracovaní PHRSR obce Orovnica boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Orovnica má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2030 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

- **Partnerská dohoda** (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2030. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

- **Operačné programy** (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EU. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2030 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2030.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2030:

1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy;
12) zlepšenie zdravotnej starostlivosti;
13) posilnenie hospodárskeho riadenia; v záujme stability a zjednotenia;
14) vytvorenie dohody pre jednotný trh;
15) podpora environmentálnej udržateľnosti;
16) rast prostredníctvom znalostí; posilnenie postavenia jednotlivcov;
17) posilnenie európskeho výskumného priestoru; zvýšenie závažnosti otázky financovania výskumu a vývoja;
18) zvyšovanie inovácií a tvorivosti;
19) zlepšenie demografickej situácii so zameraním výziev spojených so starnutím, migrácie a integrácie;
20) zlepšovanie aktívneho prístupu k prisťahovaleckej politike;
21) lepšie kontrolovanie a zlepšovanie prístupu v spoločnej európskej prisťahovaleckej politike- zabezpečenie dôveryhodného systému riadenia vonkajších hraníc EÚ vrátane koordinovaného systému vydávania víz štátnym príslušníkom tretích krajín; lepšie zabezpečenie vnútornej bezpečnosti EÚ v súvislosti s vonkajšou bezpečnosťou;
22) zabezpečenie energetickej bezpečnosti a opatrení v rámci zmien klímy: nová

priemyselná revolúcia; hľadanie udržateľnej výroby energie; zníženie vonkajšej energetickej závislosti EÚ;
23) vedenie boja proti zmenám klímy;
24) vytvorenie európskeho bezpečnostného modelu; vytvorenie obranného modelu;
25) budovanie kultúry spolupráce: bezpečnosť ako nadnárodný verejný záujem;
26) zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti Európy atď.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie;
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť;
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce;
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov ;
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
				4,5,6,	
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu
rozmer – 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali

s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2030.

rozmer – 2

PHRSR obce Orovnica integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Orovnica na roky 2021 - 2026 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2030, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov, pre Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej PHRSR integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2030; z Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Osnovu PHRSR obce Orovnica znázorňuje schéma 1.

Schéma 1 Osnova PHRSR

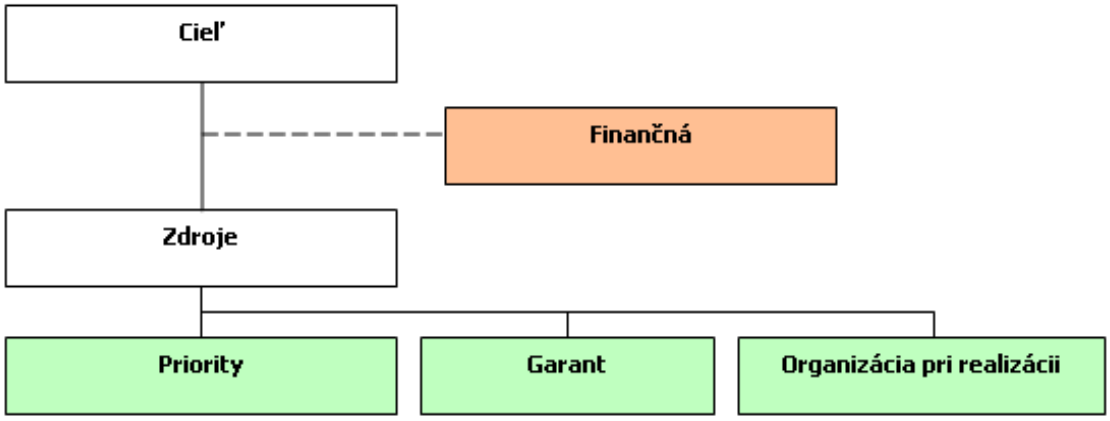

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

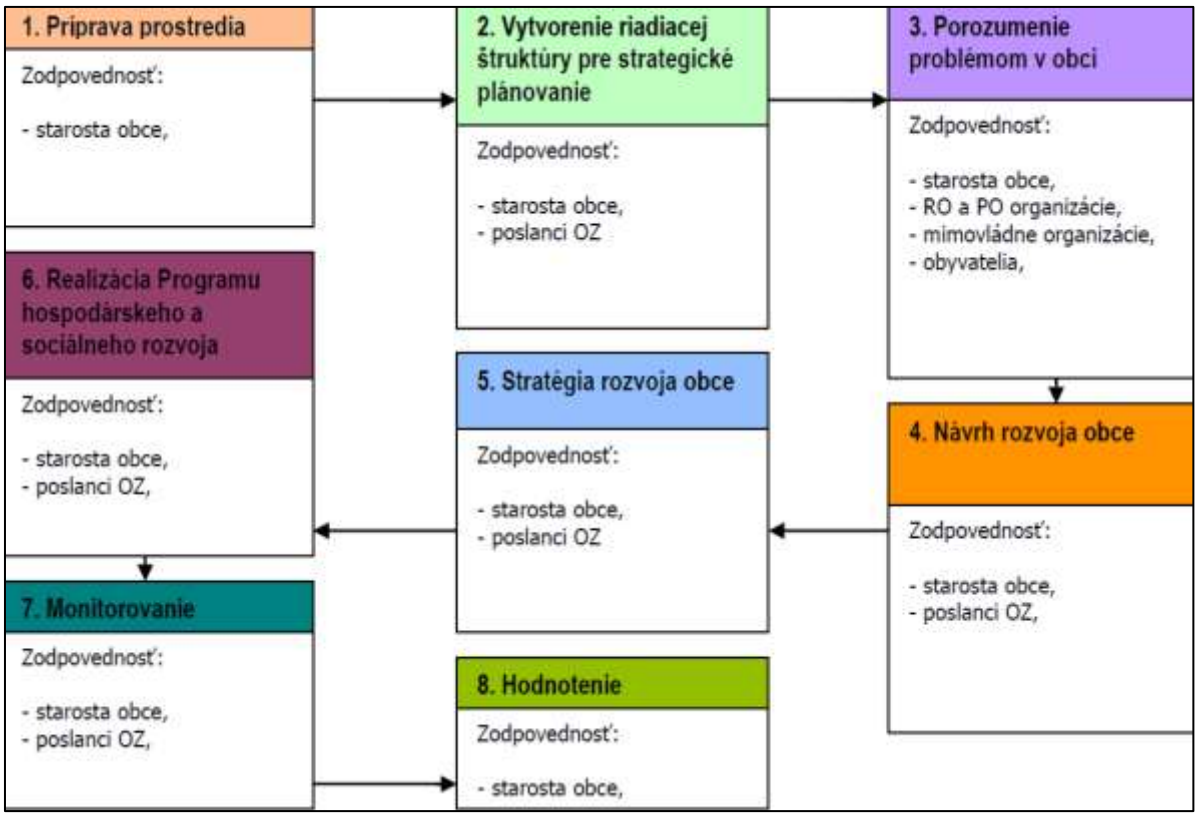

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Fáza 1: Inventarizačná, analytická a prognostická časť tvorby PHRSR

V tejto fáze PHRSR nadväzuje na kľúčové zameranie/vízie a na hlavný cieľ, na kľúčové výzvy, problémy, impulzy a možné riešenia. PHRSR vo svojom obsahu poskytuje

súbor analýz, zozbieraných zdrojov a informácií o obci Orovnica pre ďalšiu tvorbu a implementáciu stratégie. Pri realizácii analytickej časti bola využitá SWOT analýza doplnená o údaje relevantné pre tvorbu samotného dokumentu PHRSR.

Jednotlivé analýzy obsahujú socioekonomické analýzy, územno-technické analýzy, prírodno-environmentálne analýzy zamerané na analýzu prírodného prostredia a inštitucionálno-organizačné analýzy. Na základe parciálnych analýz v tejto uvedenej štruktúre mohla obec Orovnica identifikovať hlavné faktory a disparity rozvoja v území. V rámci SWOT analýzy obec zadefinovala strategické smerovanie, priority a ciele PHRSR.

Fáza 2: Strategická časť: Definovanie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Primárne analýzy o doterajšom vývoji a stave obci Orovnica predstavujú koncentrovaný zdroj informácií pre prioritné oblasti rozvoja obce, z ktorých vyplývajú opatrenia a následné aktivity predložené pre riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Podrobný plán konkrétnych aktivít je obsiahnutý v akčnom pláne. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali napĺňať vízie obce. Sú spracované na úrovni činností, časovej a finančnej náročnosti. V rámci tohto kroku stratégie boli zosumarizované všetky výstupy PHRSR, ktoré boli predložené na participatívne pripomienkovanie obecnému zastupiteľstvu obce Orovnica. Navrhované zmeny boli doplnené a implementované do stratégie PHRSR.

Fáza 3: Programová časť: Návrh vlastnej stratégie- strategického prístupu, postupu a nástrojov na naplnenie vízie, hlavného cieľa, priorít a systému cieľov

V tejto fáze PHRSR bol identifikovaný prístup, postup a nástroje (opatrenia, aktivity, programy a projekty) v časovej následnosti a v priestorovej súvislosti pre realizovanie jednotlivých krokov stratégie. V tejto fázy obec Orovnica navrhla vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému počnúc víziou až po systém cieľov PHRSR. Obec sa rozhodla presadzovať integrovaný prístup a zameriavať sa na inovačne orientované Smart stratégie rozvoja integrujúce tvrdé infraštruktúrne riešenia s mäkkými organizačnými, inštitucionálnymi a sociálnymi inováciami, ktoré využívajú najnovšie poznatky zo sociálnych, prírodných a technických vied a najmodernejšie technológie pre efektívny a udržateľný rozvoj a zabezpečenie kvality života obyvateľov a kvality podnikateľského prostredia. Implementácia Smart stratégie rozvoja nie je o zvyšovaní výdavkov, ale o efektívnejšom využívaní finančných zdrojov, ktoré obci majú priniesť úsporu v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Fáza 4: Realizačná časť- Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

V tejto fáze PHRSR je zamerané na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Fáza 5: Implementačná časť: Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

V tejto fáze obec Orovnica vypracovala podrobný plán implementácie stratégie, ktorá je obsiahnutá v PHRSR. Definuje harmonogram implementácie stratégie a v jeho rámci aj konkrétne úlohy pre implementáciu navrhovaných nástrojov vrátane subjektov zodpovedných za splnenie a určenie výstupov realizácie týchto úloh, ktorý je reprezentovaný akčným plánom implementácie. V rámci PHRSR je zabezpečený systém monitorovania a transparentného hodnotenia, čiže napĺňania cieľov stratégie a taktiež plán využitia zdrojov vrátane zostaveného finančného plánu implementácie stratégie. Obsahom PHRSR sa stali konkrétne činnosti a úlohy, ku každej činnosti a úlohe sú priradení partneri zodpovední za ich vykonanie a dôraz bol kladený aj na časový systém rozpočtového programovania územnej samosprávy.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EU. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácií realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícií nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov ako aj zdroje zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Monitorovanie a vyhodnocovanie PHRSR

V rámci monitorovania sa budú identifikovať možné riziká a navrhovať opatrenia na ich zníženie. V procese monitoringu je vytvorený monitorovací výbor zo zástupcov obecného zastupiteľstva, ktorí bude zodpovedať za plnenie priorít a cieľov PHRSR.

V systéme hodnotenia bude vypracovávaná monitorovacia správa o realizácii priorít a cieľov PHRSR, ktorá bude hovoriť o úspešnosti plnenia priorít a cieľov. V rámci implementácie stratégie v rámci tejto aktivity je vypracovaný aj finančný plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie PHRSR. Finančný plán implementácie stratégie identifikuje finančné objemy, grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné zdroje

a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy a pod.)

Fáza 6: Prerokovanie a schvaľovanie PHRSR

Integrálnou súčasťou tejto fázy je prerokovanie a schvaľovanie PHRSR dotknutou verejnosťou a dotknutými orgánmi. V návrhu postupu a v harmonograme participatívnej tvorby a schvaľovania PHRSR je treba integrovať procesy strategického environmentálneho hodnotenia. Na základe preloženia Oznámenia o strategickom dokumente príslušný orgán stanoví rozsah hodnotenia podľa zákona č 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takto spracovaný a schválený PHRSR obecným zastupiteľstvom je predložený VÚC.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

ČASŤ A

1. AUDIT ÚZEMIA

1.1 Základná charakteristika obce Orovnica a vymedzenie územia

1.1.1 Základné údaje o obci

- **Sídlo obecného úradu:** Orovnica č.96, 966 52 Orovnica
- **Telefón:** +42145685 66 55, 0910 85 66 55
- **Mail: obec@orovnica.eu**
- **Web: www.orovnica.eu**

Administratívne začlenenie:

- **Štát: Slovensko**
- **Kraj:** Banskobystrický
- **Okres:** Žarnovica
- **Región:** Tekov
- **Mikroregión:** Nová Baňa
- **IČO:** 17067707
- **Počet obyvateľov**: 556 (Stav k 31.12.2019)
- **Hustota:** 39,02 obyv. na km^2
- **Rozloha:** 14.25 km ^{2} (1 425 ha)
- **Nadmorská výška obce:** 325 m n. m.
- **Súradnice**: 48º23'03" S 18º35'48"V
- **Prvá písomná zmienka o samostatnej obci pochádza z roku** 1209
- **Starostka obce:** Mgr. Katarína Forgáčová

Katastrálne územie obce Orovnica leží na juhozápadných svahoch Pohronského Inovca v nadmorskej výške 325 m n. m. Ide o vidiecke sídlo lokalizované v intenzívne využívanej krajine s prírodnými a s diferencovanými socioekonomickými podmienkami. Modelové územie bolo vymedzené na základe administratívnych hraníc a to podľa hraníc územno-technickej jednotky. Nadmorská výška v chotári je od 185 – 718 m. n. m. Najvyššie položené miesto je vrch Čaračín – 718 m.n.m. a najnižšie položené miesto je pri Hrone za Humnom – 185 m. n. m. Lokalizáciu obce zobrazuje obrázok 1.

Zdroj:

https://www.google.sk/maps/place/966+52+Orovnica/@48.3882346,18.5216206,12z/data=!4m2!3m1!1s0x476ad64673875747:0x400f7d1c6978970

Obrázok 1 Lokalizácia obce Orovnica v rámci okresu Žarnovica

Územie obce Orovnica administratívne začleňujeme do Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Žarnovica. Celková rozloha územia je 1425 ha a zástavba obce je sústredené hlavne do západnej časti. Orovnica má výhodnú dopravnú polohu blízko rýchlostnej cesty R1. Najbližšie napojenie sa nachádza len 3 km juhozápadne od obce.

1.1.2 História obce Orovnica

Etnicky a historicky obec Orovnica nadväzuje na históriu Pohronského regiónu. Pohronský región susedí na severe s regiónom Turca a Liptova, na juhu prechádza do Hontianskeho a Tekovského regiónu, na západe susedí s Ponitrím a na východe s Horehroním a Podpoľaním. (Ministerstvo kultúry SR, 2010). Oblasť, v ktorej sa obec nachádza má hornatý charakter s charakteristickými zlomovými líniami a hlbokým údolím. V stredoveku sa v území vyvinul banský región Uhorska a jeden z najvýznamnejších regiónov celej Európy.

Obec Orovnica sa prvý krát písomne spomína v roku 1209 ako Varanza, keď bola zapísaná medzi majetkami opátstva vo Svätom Beňadiku (t.č. Hronskom Beňadiku). Bola založená poddannými opátstva, ktorí sa zaoberali najmä drevorubačstvom a uhliarstvom. Poľnohospodársku pôdu získavali klčovaním lesov. Od začiatku osídlenia až do začiatku 18. storočia bola obec pre ťažké životné podmienky a nedostatok pitnej vody niekoľkokrát opustená. V roku 1525 je už obec zapísaná pod menom Orownycza. V roku 1565 sa Orovnica stáva majetkom ostrihomskej kapituly, ale v roku 1601 prechádza na krátky čas do rúk Dóczyovcov. V tom období mala obec len 19 domov. V roku 1971 bola Orovnica pričlenená k obci Tekovská Breznica. Od 1. januára 1993 sa Orovnica osamostatnila a odvtedy o svojom rozvoji rozhoduje sama.

1.1.3 Heraldické znaky obce

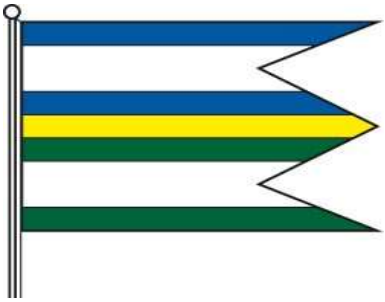

Erb obce.

Erb v modrom štíte zo zelenej oblej pažite vyrastajúci zlatý prirodzený strom so strieborným kmeňom sprevádzaným po bokoch striebornými prevrátenými radlicami – čerieslom a lemešom.

Vlajka obce.

Obecná vlajka má podobu siedmich pozdĺžnych pruhov modrého, bieleho, modrého, žltého, zeleného, bieleho a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu. Prvá písomná zmienka o obci Orovnica sa datuje do roku 1209, kedy sa nazývala Varanza. Názvy obce sa postupne menili: z roku 1525 je písomne doložený názov Orownycza, z roku 1773 Orownicza, z roku 1808 Orownica. Po maďarsky sa obec nazývala Orovnica, Oromfalu, po nemecky Hromitz. V roku 1209 patrila obec opátstvu v Hronskom Beňadiku. Od roku 1565 patrila ostrihomskej kapitule, od roku 1601 Dóczyovcom. Pre ťažkosti s pitnou vodou bola obec často opustená. Vlajku, alebo vlajky vyrobíme na objednávku.

1.1.4 Členstvo obce Orovnica v združeniach

Obec Orovnica je členom v niektorých združeniach: ZMOS, mikroregión Nová Baňa, obec je členom Občianského združenia Pohronská cesta ktoré vzniklo v roku 2015 zo sídlom na Orovnici.

1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec podľa počtu obyvateľov, v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len *„Stavebný zákon“*) v znení neskorších predpisov nepodlieha povinnému spracovaniu územnoplánovacej dokumentácie. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov využila skutočnosť vypracovať PHRSR, ktorý ho bude nahrádzať.

Obec Orovnica sa riadi iba dokumentmi VÚC Banská Bystrica, ktorý má schválený územný plán Veľkého územného celku a podľa Nariadenia vlády SR č. 263/1998 Z. z. Obec v tomto zmysle sa rozhodla zaobstarať a aktualizovať pôvodný rozvojový dokument PHRSR, ktorý bude akceptovať dokumenty vyššieho stupňa a bude kvalitným dokumentom pre obec a to na obdobie rokov 2021 – 2026.

1.3 Prírodné pomery

V tejto časti PHRSR si priblížime prírodné pomery, horninové prostredie, flóru a faunu a ochranu prírody, ktorej treba venovať väčšiu pozornosť. Ako sme už spomenuli územie obce prešlo v minulosti zložitým geologickým vývojom. Štiavnické vrchy a Vtáčnik patria medzi mladovulkanické pohoria, ktoré sa tvorili v mladších treťohorách. Obec začleňujeme do celkov Štiavnické vrchy, Vtáčnik a Žiarska kotlina.

Abiotické zložky krajinnej štruktúry predstavujú súbor tých prvkov krajiny a ich vzťahy, ktoré tvoria pôvodný a trvalý základ pre ostatné krajinné štruktúry. Prírodné prostredie poskytuje najvhodnejšie podmienky na reprodukciu duševných a fyzických síl pre každého obyvateľa. Rieka Hron pretekajúca územím je geograficky osou územia. Vytvára hlbokú a výraznú dolinu, ktorú ohraničujú pohoria: Štiavnické vrchy, Pohronský Inovec, Tríbeč, Vtáčnik a Žiarska kotlina. Majú sopečný pôvod. Do územia zasahuje CHKO Ponitrie a CHKO Štiavnické vrchy. Výhodou územia je jeho prírodné prostredie. Obec Orovnica ponúka návštevníkom viacero prírodných zaujímavostí. Nadšenci pešej turistiky majú na výber z viacerých zaujímavých túr. Náročnejšia túra vás dolinou Orovnického potoka zavedie až na vrchol Veľkého Inovca (901 m n. m.). Pre menej zdatnejších turistov bude vhodná prechádzka na pútnické miesto Dievčiu skalu. Nachádza sa nad štátnou cestou smerom na Novú Baňu, necelé dva kilometre od Orovnice. Pod jej vrcholom cca 40 m nad cestou bola v druhej polovici 19. storočia do skaly vytesaná malá kaplnka a v nej za kovovou mrežou je umiestnená socha Panny Márie. Je to „pútnické“ miesto, kde v 50. a 60. rokoch minulého storočia chodili Orovničania v letnom období takmer každú nedeľu vykonávať pobožnosť k Panny Márii. Skala s pekným výhľadom na údolie Hrona je známa v širokom okolí povesťou o dievčine, ktorá skokom zo skaly bez toho aby sa zranila, vykúpila svojho brata od zverbovancov. Druhá verzia povesti hovorí o dievčati, ktoré si týmto spôsobom vyslobodila svojho milého (Obrázok 2)

Obrázok 2: Dievčia skala

Obrázok 3: Turecké zemné valy

Zdroj: *Interné materiály OcÚ Orovnica,2021*

Zaujímavou historickou pamiatkou je rozhodne zemný val, ktorý sa začína na kóte 378 m na západnom svahu nad brehom Hrona južne od cintorína obce – Úkolné. Je to miesto miernej náhornej plošiny, odkiaľ bol skvelý výhľad na okolie. Na sever od tejto kóty sa tiahnu rovnobežné valy (miestne pomenovanie – Turecké valy) s priekopami na ich východnej strane až do úrovne kóty 300, odkiaľ pokračujú po východnom svahu protiľahlého kopca s najvyšším bodom 413 m (Červený kameň) a to až k Hradiskému potoku (označuje sa aj ako Orovnický potok) (Obrázok 2). Tu sa oba valy zatáčajú takmer v pravom uhle na severozápad

a rovnobežne s potokom pokračujú ako jeden val s priekopou na vnútornej strane, privrátenej k svahu, asi v dĺžke 400 m, až kým nedosiahne na svahu miesto prakticky neprekonateľných brál, ktoré sú prírodným útvarom. Nakoľko na lokalite nebol prevedený archeologický výskum, vznik valov je ťažké spoľahlivo datovať. Ale jeho vznik pravdepodobne súvisel so silne opevnenou Slovenskou bránou.

Flóra

Analýza biotických podmienok záujmového územia je zameraná na špecifikáciu, charakteristiku a priestorovú diferenciáciu vlastností živej zložky krajiny. Biotické zložky v riešenom predmetnom území boli rozdelené do dvoch základných blokov- charakteristiky rastlinstva (flóry) a živočíšstva (fauny). Územne patria lesy do LHC Nová Baňa, lesný obvod Orovnica a ich celková výmera dosahuje 464 ha. Aj keď nie sú lesy súčasťou, v rámci väzieb na riešené územie sú dôležitým ekostabilizačným prvkom. Uvedené lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov (96,24%) a do kategórie ochranných lesov (3,76%). V lesnom poraste prevláda buk, dub, hrab a smrek.

V súvislých lesných porastoch sa vyskytuje celá škála poľovnej zveri. V území môžeme obdivovať početné chránené druhy živočíchov a rastlinstva. Horské lúky a bralá sú bohaté na vzácne kveteny.

Z vegetačného hľadiska sú pre územie typické listnaté a zmiešané lesy. Bohato je zastúpený buk lesný, hrab obyčajný, dub letný, dub zimný a cerový, menej jelša lepkavá, vŕba biela, jarabina mukyňová, bresty, javory a iné dreviny. Z ihličnanov sa najčastejšie vyskytujú nepôvodné druhy – smrek obyčajný, menej smrekovec opadavý a borovica lesná. Vzácna jedľa biela je súčasťou pôvodných hrabových dubín.

V záujmovom území sa vyskytujú lúčne spoločenstvá od prírodných, cez poloprírodné trávnaté porasty až po umelo vysiate porasty. Existujúce lúčne úhory postupne zarastajú nelesnou drevitou vegetáciou. Počas terénneho prieskumu bolo v danom území zistených 202 vyšších rastlín, ich zoznam je v prílohe MÚSES (rok 2007).

Rôznotvaré a rôznokveté druhy bylín osídľujú najmä lúky, pasienky, odlesnené stráne, ale aj priľahlé úpätia. V našich horách a horských lúkach môžeme nájsť cyklámen európsky, snežienku, poniklec, šafran. Na južných svahoch Štiavnických vrchov možno nájsť hrachor čierny, kručinku chlpatú, kostravu nízku, lipnicu hájnu a rôzne druhy papradia. Mnohé z nich sú chránené.

Fauna

Na území žije prevažná časť živočíchov vyskytujúcich sa na Slovensku, niektoré z nich sú chránené. V skupine plazov a obojživelníkov je chránená ropucha bradavičnatá, rosnička zelená, skokan zelený, užovka obyčajná, jašterica obyčajná, jašterica zelená.

Zo skupiny cicavce je chránený piskor malý, bielozúbka záhradná, dulovnica menšia.

Z hlodavcov sú chránenými zástupcami myška drobná. Chránené sú všetky druhy netopierov a všetky druhy vtákov.

V zmysle zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny (§ 26) nie je v katastrálnom území Orovnica vymedzená žiadna osobitne chránená časť prírody a krajiny. Územie sa môže pýšiť sieťou značených trás pre turistiku a horskú turistiku.

1.3.1 Geologické pomery

Obec Orovnica spadá do geologickej jednotky neovulkanické pohoria Pohronský Inovec. V rámci územia sa stretávajú vulkanity, okolie Hrona predstavuje medzikotlinová dolina, ktorú vypĺňajú štrky a fluviálne hliny. Podľa geologickej mapy Kremnických vrchov k nej

vystupujú v hlbokej strži východne od obce a v odkryvoch okolo cesty III. triedy III/ v celkovej hrúbke cca 130 m odspodu nahor: redeponované pemzové tufy pyroxenického andezitu s biotitom, v hrúbke cca 20m brekcie blokovo-popolového pyroklastického prúdu amfibolicko-pyroxenického andezitu, redeponované pemzové tufy s vulkanickými pieskovcami, hrubé až drobné vulkanické brekcie, redeponované pemzové tufy a v najvyššej časti profilu prevažne drobné epiklastické vulkanické brekcie a pieskovce.

Okolie je lokalizované na zosuvoch, ktoré sa nachádzajú na visutých polohách ílovcov, čo spôsobuje, že zosuvy pokračujú dolu po svahoch na neplastickom podloží vo forme zosuvných prúdov podobných ľadovcom. V týchto miestach je preto nutné zamedziť negatívnym zásahom, ktoré by mohli narušiť stabilitu svahov a spôsobiť aktivizáciu zosuvov.

1.3.2 Geomorfologické pomery

Z Geomorfologického hľadiska územie obce Orovnica začleňujeme do celkov Pohronský Inovec a Štiavnické vrchy. V rámci Slovenska a z hľadiska geomorfologického členenia patrí ku karpatskej horskej sústavy. Viaže sa k dvom geomorfologickým celkom: k Západným Karpatom v ktorých rozlišujeme dve základné časti a to: staršiu - Vnútorné Karpaty a mladšiu- Vonkajšie Karpaty. Pohronský Inovec je mladovulkanické pohorie, ktoré je na svojom južnom a západnom okraji typické výraznou výškovou členitosťou. Smerom na sever má pohorie charakter náhornej plošiny. Najvyšší bod obce leží vo výške 719 m n. m. Obec Orovnica je súčasťou územia mikroregiónu Nová Baňa, ktoré zasahuje juhozápadnou časťou do Štiavnických vrchov, Novobanskou kotlinou a masívom Raj (Háj) do pohoria Vtáčnik, západnou a severozápadnou do pohoria Pohronský Inovec a v severnej časti aj do pohoria Tríbeč.

1.3.3 Pôdne pomery

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie patrí územie do dvoch rajónov: rajóna predkvartérnych sedimentov a rajóna kvartérnych sedimentov.

Najrozšírenejším pôdnym typom sú kambizeme, ktoré prevládajú hlavne v hornatých častiach. Na pôdy nadväzuje vegetácia, ktorú tvoria prevažne dubovohrabové a dubovocerové lesy.

Prevažne zalesnený povrch chotára tvoria ryolity a ryodacity. Stredná časť chotára je odlesnená, inde rastie buk, dub, borovica. Má hnedé lesné pôdy.

Z pôd sa v oblasti územia obce vyskytujú

- na pravom brehu Hrona **kambizeme** typické nasýtené až kyslé, so sprievodnými a lokálnymi rankrami a kambizeme pseudoglejovými. Pôdny substrát v tejto časti tvoria skeletnaté zvetraliny nekarb. hornín. Pôdy sú slabo kyslé až kyslé pôdy, zrnitostne stredne ťažké až ľahké, stredne hlboké až hlboké pôdy.
- v nive Hrona **fluvizeme** typické so sprievodnými glejovými a arenickými fluvizemami. Pôdny substrát tvoria nekarbonátové aluviálne sedimenty. Pôdy sú zrnitostne stredne ťažké až ťažké i ľahké, pôdna reakcia slabo kyslá. Prevažne sú to hlboké pôdy vyskytujúce sa v nivách vodných tokov.
- na ľavom brehu Hrona **kambizeme** dystrické a kambizeme typické, kyslé, so sprievodnými a lokálnymi rankrami. Pôdny substrát tvoria zvetraliny kyslých hornín. Pôdy sú kyslé až výrazne kyslé (oligobázické), zrnitostne stredne ťažké až ľahké, často značne skeletnaté, prevažne stredne hlboké až plytké.

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej až nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje nízke až najnižšie hodnoty (7 až 9 ojedinele 6 v 10-stupňovej stupnici).

1.3.4 Klimatické pomery

V skúmanej oblasti klimatické pomery predstavujú dynamický krajinný prvok, ktorý sa vyznačuje veľkou priestorovou a časovou premenlivosťou. Územie je výrazne ovplyvnené oceánskymi a kontinentálnymi vzdušnými masami, rôznorodou členitosťou povrchu a nadmorskou výškou. Predmetné územie patrí do európsko-kontinentálnej oblasti mierneho pásma s oceánskym vzduchom, ktorý sa transformuje na kontinentálny. Popri prúdení oceánskeho vzduchu je tu i južné prúdenie od Stredomoria, prinášajúce výdatnejšie zrážky najmä na jeseň a na jar, ako aj arktického vzduchu, ktorý prináša ochladenie najmä v zimných mesiacoch. V okolí Hrona prevláda teplá až mierne chladná horská klíma s ročným úhrnom zrážok 600−900 mm. Nižšie časti pohoria patria do miernej teplej oblasti. Priemerné teploty v okolí Hrona sa pohybujú okolo 8 °C. Vyššie klesajú a na severozápadnej časti dosahujú len okolo 5 °C. Oblasť Hrona patrí medzi oblasti s komplikovanými veternými pomermi (Zdroj: SHMÚ, 2021).

1.3.5 Hydrologické pomery

Z hydrologického hľadiska sa skúmané územie zaraďuje do povodia Nitry a Hrona. Riečnu sústavu možno klasifikovať ako elementárnu, nesie všetky znaky nevyvinutosti. Územie katastra Orovnica hydrologicky patrí do povodia Hrona. Obec odvodňuje Orovnický potok a Cigánsky potok, ktoré ústia do rieky Hron. Okrem nich je tu niekoľko nevýznamných bezmenných vodných tokov. Podzemné vody v katastrálnom území sa vyznačujú dobrými chemicko-fyzikálnymi a biologickými vlastnosťami a využívajú sa predovšetkým na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Povodie Hrona sa v súčasnosti využíva na splav vodáckych základní.

1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia

Stanovenie zraniteľnosti jednotlivých zložiek životného prostredia (ŽP) vyplýva z ich environmentálnej citlivosti (prirodzenej náchylnosti na deštrukciu) a environmentálnej významnosti (súčasná kvalita a tiež jedinečnosť v danom priestore), ktoré sa takto konfrontujú s prípadným pôsobením nového stresového faktora. Obec Orovnica sa v starostlivosti o ŽP riadi podľa Zákona NR SR č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktorý ustanovuje dodržiavať zásady ochrany ŽP a povinnosti pre právnické a fyzické osoby chrániť a zlepšovať stav ŽP a to v princípoch trvalo-udržateľného rozvoja.

Obec sa snaží dodržiavať aj zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, kde legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území. Zákon vymedzuje druhovú a územnú ochranu drevín. Druhová ochrana sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Za najzávažnejšie problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia tejto skúmanej oblasti môžeme považovať predovšetkým znečistené povrchové vody, znečistené pôdy a znečistené podzemné vody, tzv. „divoké“ skládky odpadov ako veľmi závažný rizikový faktor, hluk, eróziu a zápach.

Sústavu NATURA 2000 podľa našej národnej legislatívy tvoria teda 2 typy území:

- *chránené vtáčie územia* - osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice o vtákoch;
- *územia európskeho významu* - osobitné územia ochrany vyhlasované na základe smernice o biotopoch, (pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórie chránených území) (Berntanová, Čuka, Ruml, 2003).

Hodnotením stavu ovzdušia sa obec riadi pokynmi príslušného orgánu štátnej ochrany ovzdušia pre malé zdroje znečistenia v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia.

Kvalita ovzdušia na území katastra je z ekologického a environmentálneho hľadiska najviac negatívne ovplyvňovaná produkciou tuhých látok a plynných emisií z výfukových plynov z automobilov cestnej premávky, resuspenziou tuhých častíc z dopravy (oder pneumatík, brzdových obložení a povrchov ciest a pod.), veternou eróziou z nespevnených povrchov a najviac z domácich lokálnych vykurovacích systémov na tuhé palivá (hlavne domáce kúreniská).Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív. Preto sa očakáva, že tento zdroj emisií tuhých znečisťujúcich látok v najbližších rokoch bude výrazne narastať. Taktiež najväčšej miere na znečistení ovzdušia sa podieľajú tuhé prachové častice PM10. Lokálne znečistenie ovzdušia sa v Banskobystrickom kraji meria na meracích staniciach v Banskej Bystrici a v Žiari nad Hronom. Pre uvedené oblasti riadenia kvality ovzdušia KÚŽP v Banskej Bystrici vypracoval Programy na zlepšenie kvality ovzdušia podľa § 11 ods.2 zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kvalita životného prostredia v obci Orovnica je z hľadiska čistoty ovzdušia optimálna.

1.4 Demografická charakteristika

1.4.1 Obyvateľstvo

Zmeny hospodárstva a následne celej spoločnosti sú ovplyvňované predovšetkým transformáciou ekonomiky. Zúženie ekonomickej základne na vidieku v dôsledku koncentrácie priemyselnej výroby spôsobuje odliv hlavne mladého vidieckeho obyvateľstva. Nielen počet obyvateľov, ale aj domov sa v obci v minulosti mnohokrát menil. Na zmeny pôsobili rôzne vonkajšie činitele ako napr. vojnové obdobie, nezamestnanosť, sťahovanie obyvateľov vidieka do miest za prácou, ubytovaním, socializácia poľnohospodárskej pôdy, upadajúca vybavenosť obcí službami, vymieranie staršej populácie, nedostatok pitnej vody a výrazný úbytok prírastku obyvateľstva. Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2015 − 2019 dokumentuje tabuľka číslo 1.

Tabuľka č. 1: Počet obyvateľov v obci Orovnica v rokoch 2015 − 2019

Názov obce / rok	2015	2016	2017	2018	2019
Orovnica	565	555	562	558	556

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/v_om7103rr_00_00_00_sk
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

Z výpovede tabuľky číslo 1 môžeme vidieť, že od roku 2015 do roku 2019 sa počet obyvateľov takmer nemenil. Obec Orovnica má snahu udržať funkciu bývania a preto v obci pribudli aj nové obytné domy a nájomné byty. V roku 2019 v obci žilo spolu 556 obyvateľov.

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva sme v obci analyzovali aj z pohľadu populácie mužov a žien samostatne. Zistené informácie dokumentujú tabuľky č. 2 a č. 3.

Tabuľka č. 2: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva − muži v rokoch 2010 − 2019

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu muži	285	285	291	289	282

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

Z tabuľky č. 2 vidieť, že počet mužov v roku 2015 tvorilo spolu 285 mužov. V roku 2019 v obci žilo spolu 282 mužov.

Tabuľka č. 3: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva − ženy v rokoch 2010 − 2019

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu ženy	280	270	271	269	274

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

Z tabuľky č. 2 a č. 3 môžeme vidieť, že populácia mužov za posledných päť rokov má miernu prevahu nad ženami. V roku 2015 v obci žilo spolu 285 mužov a 280 žien a v roku 2019 žilo v obci spolu 282 mužov a 274 žien. V týchto tabuľkách môžeme vidieť, že v obci Orovnica sa za posledných 5 rokov populácia obyvateľov sa výrazne nezmenila.

1.4.2 Dynamika obyvateľstva

Medzi základné demografické ukazovatele patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a mechanickým pohybom. Dynamiku obyvateľstva v obci Orovnica v rokoch 2015 – 2019 dokumentuje tab. číslo 4.

Tabuľka č. 4: Dynamika počtu obyvateľov v obci Orovnica v rokoch 2015 - 2019

	Rok		2015	2016	2017	2018	2019
Obec Orovnica	Prirodzený Pohyb	narodení	7	8	7	3	7
		zomrelí	12	7	11	6	4
	Prirodzený Prírastok		-5	1	-4	-3	3
	Mechanický Pohyb	prisťahovaní	14	11	24	11	15
		odsťahovaní	11	22	13	12	20
	Migračné saldo		3	-11	11	-1	-5
	Celkový prírastok		-2	-10	7	-4	-2
	Počet obyvateľov spolu:		565	555	562	558	556

Zdroj:
http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7103rr%5D
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Pri pohľade na prirodzený prírastok z tabuľky č. 4 môžeme vidieť, že výsledok v obci Orovnica v predchádzajúcich obdobiach nadobúdal väčšinou kladné hodnoty. V roku 2019 sa narodilo 7 detí. V obci Orovnica z celkového počtu obyvateľov 556 zomreli 4 obyvatelia. Prirodzený prírastok dosiahol kladnú hodnotu 3. Do obce Orovnica sa v roku 2019 prisťahovalo 15 a odsťahovalo 20 ľudí. Migračné saldo za rok 2019 dosiahlo zápornú hodnotu -5. Celkový prírastok za rok 2019 dosiahol -2 obyvateľa. V obci Orovnica v roku 2019 žilo dohromady 556 ľudí.

1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva sa vyjadruje aj zaradením obyvateľstva do vekových skupín prostredníctvom biologických, hlavných, produktívnych a vekových skupín (Mládek, a i., 2006).

Pri vekovej a pohlavnej štruktúre sa zdôrazňuje pritom prepojenosť pohlavnej a najmä vekovej štruktúry s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky. Tieto zložky sa navzájom kauzálne ovplyvňujú. Zastúpenie jednotlivých vekových skupín v populácii

v súčasnosti je výsledkom pôsobenia vyššie uvedených procesov prirodzeného pohybu a zároveň nepriamo procesov, ktoré ich ovplyvňujú (Jurčová, 2003). Vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Orovnica v roku 2019 zobrazuje tabuľka číslo 5.

Tabuľka č. 5: Veková štruktúra v obci Orovnica v roku 2019

Veková štruktúra obyvateľstva obce Orovnica	Spolu 2019
0 - 4	24
5 - 9	16
10 - 14	27
15 - 19	29
20 - 24	23
25 - 29	38
30 - 34	53
35 - 39	43
40 - 44	57
45 - 49	34
50 - 54	45
55 - 59	44
60 - 64	34
65 - 69	35
70 - 74	18
75 - 79	11
80 - 84	13
85 - 89	7
90 - 94	4
95 - 99	1
100+	0
Nezistený vek	0
Spolu	**556**

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7006rr/Vekov%C3%A9%20skupiny%20-%20obce%20%5Bom7006rr%5D
Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2021)

Z tabuľky 5 môžeme vidieť že vo veku od 0 do 4 rokov v obci Orovnica v roku 2019 žilo spolu 24 detí, vo veku od 5 do 9 rokov žilo spolu 16 detí, vo veku od 10 rokov do 14 žilo 27 mladých ľudí, vo veku od 15 rokov do 19 v obci žilo 29 mladých ľudí, vo veku od 20 do 24 rokov žilo spolu 23 mladých ľudí, vo veku od 25 rokov do 29 žilo v obci Orovnica 38 mladých ľudí v predproduktívnom veku, vo veku od 30 do 34 rokov žilo v obci spolu 53 ľudí v produktívnom veku, vo veku do 35 do 39 rokov žilo v obci 43 ľudí v produktívnom veku, vo veku od 40 do 44 rokov žilo v obci 57 ľudí v produktívnom veku, vo veku od 45 rokov do 49 žilo v obci 34 ľudí v produktívnom veku, vo veku do 50 do 54 rokov žilo v obci Orovnica 45 ľudí v produktívnom veku, vo veku od 55 do 59 rokov žilo v obci 44 ľudí, vo veku od 60 do 64 rokov žilo v obci 34 obyvateľov, vo veku od 65 rokov do 69 žilo v obci 35 ľudí po produktívnom veku, vo veku od 70 do 74 rokov žilo v obci 18 ľudí po produktívnom veku, vo veku 75 do 79 rokov žilo v obci 11 ľudí, vo veku od 80 do 84 rokov žilo v obci 13 ľudí, vo veku od 85 rokov do 89 žilo v obci Orovnica 7 ľudí v dôchodkovom veku, vo veku od 90 do 94 rokov žili v obci 4 obyvatelia, vo veku od 95 do 99 rokov žil v obci už len 1 obyvateľ, od veku 100 rokov a viac sa v obci už nikto viac nedožíva.

1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva

Obec Veľké Pole nie je národnostne homogénna, nakoľko ku slovenskej národnosti sa v roku 2011 pri poslednom sčítaní obyvateľstva hlásilo spolu 86,19 % ľudí, k maďarskej národnosti spolu 0,18 % (1 človek), k českej 2 osoby (0,36%) a k nezistenej národnosti bolo pripísaných spolu 13,63% obyvateľov. V obci žije spolu 543 obyvateľov (86,19% slovenskej národnosti) (stav k 31.12.2021).

Tabuľka č.6: Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	**Spolu**	**%**
Slovenská	465	86,19
Maďarská	1	0,18
Česká	2	0,36
Rómska	0	0,00
Nezistená	77	13,63
Spolu	**543**	**100,00%**

Zdroj: KŠÚ SR, 2021
Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2020)

1.4.5 Zamestnanosť

Medzi dôležité demografické ukazovatele môžeme zaradiť zamestnanosť obyvateľstva. V minulosti ľudia žijúci v obci boli prevažne samostatní v každej osade, kde sa spravidla vyskytovalo niekoľko remeselníkov, väčší počet robotníkov a hospodárov. V prevažnej miere boli v minulosti obyvatelia zamestnaní ako drevorubači v lesníctve. Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využívalo a aj naďalej využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby, v doprave, vo verejnej správe, vo veľkoobchode a v maloobchode, niektorí obyvatelia sa venujú aj oprave motorových vozidiel, lesníctvu a pracujú v stavebníctve alebo podnikajú v rôznych iných oblastiach.

V súčasnosti výrazný vplyv na obyvateľstvo má priemyselná výroba. Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby. Vidiecke obce sú charakteristické nízkym počtom pracovných príležitostí a vysokým percentom dochádzky do zamestnania do okresu, ale aj mimo Slovenska. Priemerne dochádza za zamestnaním, službami a školou vyše 65 % obyvateľov (Interný materiál ÚPSVaR, Banská Štiavnica).

Obyvatelia cestujú za zamestnaním z okolitých obcí do okresného mesta Žarnovica, Žiar nad Hronom a do mesta Nová Baňa, Levice, Zlaté Moravce, Nitra ale i do vzdialenejších a väčších miest akými sú Bratislava, Zvolen a Banská Bystrica. V okresnom meste Žarnovica k nosným ekonomickým odvetviam patrí strojársky priemysel. Medzi dominantné odvetvia priemyslu v Žarnovici patria: Illichmann Slovakia s.r.o, Neumann Aluminium Fliesspreswerk Slovakia s.r.o, Tubex Slovakia s.r.o, NAFO Žarnovica s.r.o, Metal Craft- Anton Kráľ, Mestský podnik služieb, COOP Jednota Žarnovica s. d., CMK s.r.o, BENY s.r.o, SOU drevárske a ďalšie. V okrese sa uplatnili aj podnikatelia. Vytvorili priaznivé podnikateľské prostredie najmä v domácom prostredí, pracujú ako stolári, murári, domáci remeselníci a pod.

V Novej Bani sa niekoľko rokov vyrábajú stavebné, tepelno-zvukové a protipožiarne izolačné materiály. Na bohatú tradíciu ťažby a spracovania rúd v Štiavnických vrchoch nadväzuje na ťažbu a úpravu zlata a striebra podnik Slovenská banská spoločnosť a. s. v Hodruši-Hámroch, kde sídli aj firma Štiavnické strojárne, ktoré sa zaoberajú výrobou kovových nádob, obalov a plastov. V súčasnosti prevažná väčšina aktívne zamestnaných obyvateľov dochádza za prácou do najbližších miest.

Okres Žarnovica z hľadiska dosiahnutého stupňa industrializácie, ale aj z prevládajúcej orientácie výroby a štruktúry výrobných odvetví možno rozčleniť na niekoľko podcelkov, reprezentovaných jednotlivými obcami.

Z hľadiska územného rozvoja obcí, kde obce disponujú areálmi, zariadeniami i pozemkami, ktoré sú už využívané, alebo sú pripravené pre rozvoj, začína sa rozvíjať stavebnotechnický potenciál. Nakoľko ekonomická štruktúra vo vidieku sa začína diverzifikovať a klesá podiel agrosektoru ako základnej výrobnej bázy, začínajú sa presadzovať nepoľnohospodárske aktivity ako je cestovný ruch a agroturizmus. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Žarnovica činných v oblasti obchodu, technických činností a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Najviac subjektov je činných v oblasti stavebníctva, priemyslu a obchodu a obchodných činností. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. V priebehu sledovaného obdobia narastá aj počet živnostníkov zameraných na stavebníctvo. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Žarnovica činných v oblasti obchodu, technických činností a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Mesačnú štatistiku o počte a štruktúre voľných pracovných miest podľa požadovaného vzdelania v okrese Žarnovica zobrazuje tabuľka č. 7.

Tabuľka č. 7: Štruktúra voľných pracovných miest podľa požadovaného vzdelania v okrese Žarnovica.

Štruktúra VPM (prítok v mesiaci) **podľa požadovaného vzdelania v SR**

Tabuľka č.26 — september 2020

Územie	Prítok VPM spolu	v tom (stupeň vzdelania)										
		10 - Neukončené základné vzdelanie	11 - Základné vzdelanie	12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	13 - Stredné odborné vzdelanie	14 - Úplné stredné odborné vzdelanie	15 - Úplné stredné všeobecné vzdelanie	16 - Vyššie odborné vzdelanie	17 - Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	18 - Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	19 - Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	nezistené
Banská Štiavnica	108	0	7	11	30	54	0	0	0	6	0	0
Brezno	126	0	9	14	22	68	1	0	1	11	0	0
Detva	66	0	2	55	6	2	0	1	0	0	0	0
Krupina	42	1	3	6	23	2	0	0	1	6	0	0
Lučenec	71	0	7	15	21	16	0	1	1	10	0	0
Poltár	8	0	1	3	3	0	0	0	1	0	0	0
Revúca	125	0	7	3	33	70	1	0	2	9	0	0
Rimavská Sobota	185	1	41	5	19	114	1	2	0	2	0	0
Veľký Krtíš	77	0	2	4	8	56	2	1	0	4	0	0
Zvolen	176	1	19	22	24	104	1	0	1	4	0	0
Žarnovica	26	0	1	0	19	4	2	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	291	0	141	67	63	4	0	0	1	15	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, Žarnovica, september 2020

Podniky podľa ekonomických činností (NACE) dokumentuje tabuľka 8.

Tabuľka č. 8: Podniky podľa ekonomických činností (NACE)

Podniky podľa ekonomických činností (NACE)	2019
Okres Žarnovica	8,6
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	13,8
Priemysel spolu	0,6
Ťažba a dobývanie	12,5
Priemyselná výroba	0,2
Dodávka vody, čistenie a odvod...	0,4
Stavebníctvo	9,3
Veľkoobchod a maloobchod, oprava...	27,2
Doprava a skladovanie	8,0
Ubytovacie a stravovacie služby	4,3
Informácie a komunikácia	2,8
Finančné a poisťovacie činnosti	0,4
Činnosti v oblasti nehnuteľností	3,0
Odborné, vedecké a technické činnosti	11,0
Administratívne a podporné služby	2,8
Vzdelávanie	0,4
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6,5
Umenie, zábava a rekreácia	0,9
Ostatné činnosti	1,1

Zdroj: www.statistics.sk

1.4.6 Nezamestnanosť

Významným ukazovateľom na trhu práce je i doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Celková miera nezamestnanosti v okrese Žarnovica ku koncu sledovaného obdobia 2020 vykazovala spolu 9,04 %. Uchádzačov o zamestnanie v okrese Žarnovica bolo

v mesiaci december spolu 1321, z toho predstavovalo spolu 707 nezamestnaných žien, 75 občanov so zdravotným preukazom, ďalej spolu 12 občanov prepustených v rámci HP, z čoho bolo spolu 81 osôb mladistvých s ukončeným vzdelaním strednej školy alebo vysokej školy, z čoho tvorilo spolu 32 absolventov vysokých škôl a 49 mladistvých absolventov stredných škôl.

Celkový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v okrese Žarnovica bolo za rok 2019 spolu 12 845 osôb. Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie predstavovalo spolu 1428 osôb za rok 2019. Nezamestnanosť v okrese Žarnovica v roku 2017 predstavovala spolu 7,98 %. Celková nezamestnanosť dnes predstavuje 9,04 %, čo hovorí o tom, že táto nezamestnanosť sa zvýšila celkom o 1,06 % v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi (Zdroj: ÚPSVaR pobočka Žarnovica, 2020).

Verejné služby zamestnanosti

Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR Banská Štiavnica- pobočka Nová Baňa pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec Orovnica spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce prostredníctvom aktívnych prác trhovej politiky (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Hlavným faktorom, ktorý priamo ovplyvňuje vývoj pracovnej sily je starnutie obyvateľstva. Na vývoji zamestnanosti a jej zvyšovaní sa v plnej miere podieľa aj pokles nezamestnanosti. Na základe Prognózy vývoja ponuky práce v Slovenskej republike do roku 2020 by mala mať nezamestnanosť v rámci celej SR a v krajoch SR klesajúcu tendenciu. Napriek prognózovaným vývojovým trendom má i obec potenciál (nielen z pohľadu geografického, ale aj z pohľadu dynamicky sa rozvíjajúcej obce, ktorá sa snaží reagovať na zmeny a potreby obyvateľov), na zvrátenie prognóz a zlepšenie demografického vývoja obyvateľstva a na zlepšenie stavu nezamestnanosti.

1.5 Technická vybavenosť obce Orovnica

Celková úroveň infraštruktúry v skúmanej oblasti bola v minulosti v zlom stave. I okolité obce ostávali odrezané od sveta a chýbalo im celé infraštrukturálne vybavenie, až v období 60. rokoch sa tento stav začína zlepšovať.

Úroveň bývania v obci Orovnica zvýšila elektrifikácia, plynofikácia, nové zariadenia občianskej vybavenosti, matrika, kultúrny dom, dom smútku, farský úrad, obecná knižnica, požiarna zbrojnica a pod.

Technickú vybavenosť obce Orovnica znázorňuje tabuľka č. 9.

Tabuľka č. 9: Vybavenosť obce Orovnica (stav k 31.11. 2020)

Technická vybavenosť	Obec Orovnica/hodnota
kultúrny dom/osvetové stredisko	áno
Zdravotné stredisko	nie
Potraviny/rozličný tovar	áno
obecný úrad	áno
reštaurácia/hostinec	nie
Kostol/kaplnka	áno
hotel/penzión	nie
zberný dvor	nie
informačné centrum	nie
kino	nie
pekáreň	nie
obecné múzeum (pamätná izba)	nie
dom smútku	áno
farský úrad	nie
plyn	áno
vodovod	áno
kanalizácia	nie
základná škola	nie
materská škola	nie
verejná knižnica	áno
domov dôchodcov	nie
cintorín	áno
Jazdecký areál	áno
poštový úrad	nie
hasičská požiarna zbrojnica	áno
turistické ubytovne v okolí	áno
bankomat	nie
internet	áno
lekáreň	nie
Ihrisko (príp. Multifunkčné ihrisko)	nie
miestny rozhlas	áno
domová ČOV	áno

Zdroj: Obecný úrad Orovnica
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Technická infraštruktúra v obci

- ***Vodné zdroje*** – ochranu vodných zdrojov zabezpečuje zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách, ktorý upravuje jednotlivé typy ochrany. V riešenom území v severnej časti sa nachádza vodovod v správe VEOLIA Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Banská Bystrica a v severnej časti územia pod Cigánskym potokom výmerou cca 3,1 ha zasahuje PHO II stupňa st. vrt OŽ – 1.
- ***Plynárenské zariadenia*** – (zákon 656/2004 Z.z. o energetike). Podľa vyjadrenia SSP a.s. Bratislava zo dňa 08.11.2006 riešeným územím prechádza časť trasy VTL plynovodu

DN 500. Zemné práce v zmysle vyjadrenia požadujú v blízkosti plynárenských zariadení realizovať ručne min. 1,5 m na každú stranu od osi, aby nedošlo k ich poškodeniu.

- ***Telekomunikačné vedenie*** – (zákon č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách). Riešeným územím prechádza časť miestneho telekomunikačného kábla (MOK) a časť optického kábla. V zmysle zákona akékoľvek zemné práce bližšie ako 1 m od PTZ (v ochrannom pásme 1,5 m) vykonávať ručne, nad trasou PTZ dodržiavať prechádzania ťažkými vozidlami, kým sa nevykoná ochrana proti mechanickému poškodeniu.
- ***Elektrická sieť***

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z Banskobystrického kraja, konkrétne z transformovaná 110/22 kV v Žarnovici.

Nasledujúca tabuľka č. 9 zobrazuje približnú dĺžku a počet prípojok v obci.

Tabuľka č. 9: Dĺžka rozvodov a počet elektrických prípojok v obci

Obec	Dĺžka rozvodov (km)	Počet prípojok
Orovnica	4,7	250

Zdroj: Interný materiál OcÚ Orovnica, 2021

- **Zásobovanie pitnou vodou**

V zmysle zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. V súčasnom období dodávku pitnej vody ako aj zásobovanie zabezpečuje Veolia – Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.. Obec má vybudovaný rozvod pitnej vody.

- **Verejné osvetlenie**

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. V obci je v súčasnosti závažným problémom verejné osvetlenie, je potrebné nevyhnutne vybudovať nové verejné osvetlenie s úspornými LED svietidlami, ktoré by boli upevnené na bezpäticových osvetľovacích stožiaroch. Ovládanie navrhovaného osvetlenia by mohli byť napojené pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce pri transformátorovej stanici.

- **Rádiokumunikácie**

V obci príjem televízneho signálu je zabezpečovaný televíznym prekrývačom TVP cez satelitné vysielanie. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej úrovni. Kvalitný príjem signálu TV by bol možný aj zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením. O tomto zámere v obci sa v súčasnosti uvažuje o jeho zrealizovaní.

- **Miestny rozhlas**

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu tiahne pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením

a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú. Miestny rozhlas do budúcnosti bude potrebné vybudovať v nových zastavaných častiach.

1.6 Sociálna infraštruktúra

Sociálne služby sa poskytujú iba v existujúci zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú zriadené v okrese Žarnovica a v okolí. Ich zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. V oblasti zariadení vybavenosti sociálnej starostlivosti nie je v obci špecializované komplexné zariadenie. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec chce zabezpečovať prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci by mohol byť aj jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce.

Poskytované sociálne služby sú doteraz v obci regulované celým radom zákonov a usmernení - počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, zákonom č.195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac Občianskym zákonníkom, či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

Sociálne znevýhodnené skupiny v obci Orovnica môžeme rozdeliť na:

a) seniori
b) nezamestnaní
c) deti a mládež
d) zamestnanci s nízkym vzdelaním
e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

SENIORI

Identifikácia problémov

- najviac chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc;
- v obci je nedostatočná terénna sociálna služba;
- osamelí seniori so zdravotnými problémami;
- je málo informácii o poskytovateľoch sociálnych služieb v regióne (kapacitne nepostačujú);
- chýba miestna legislatíva.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácií vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide i jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity. Občania nad 60 rokov tvoria najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Keď porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že počet ľudí predproduktívneho veku stále klesá a počet poproduktívnych stále narastá a prevyšuje počet predproduktívnych. Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu v blízkej budúcnosti permanentne potrebovať minimálne 10 rodín a umiestnenie v sociálnom zariadení minimálne 20 obyvateľov.

Obec Orovnica obyvateľom obce, ktorý sú odkázaní na sociálnu starostlivosť a ktorých sociálna odkázanosť vyžaduje umiestnenie v domove sociálnych služieb na tieto služby využíva Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Oáza, Domov sociálnych služieb v Obyciach, sociálne zariadenie Samaritánka, ktoré je zriadené v meste Žarnovica, Domov sociálnych služieb v Novej Bani a v Banskej Štiavnici.

Súčasťou sociálnej starostlivosti je kultúrno-záujmová činnosť.

Ďalšie sociálne služby zabezpečuje štátne zariadenie v regióne ako napr. Detský domov Nová Baňa s kapacitou 26 miest zabezpečuje celodennú starostlivosť pre deti od 0 do 25 rokov.

Zariadenia sociálnych služieb však kapacitne nepostačujú, pričom počet čakateľov, najmä dôchodcov, neustále narastá. Preto prihliadnuc i k nepriaznivému demografickému vývoju, bude potrebné posilniť sociálnu starostlivosť o vekovo vyššie skupiny obyvateľstva.

- **Opatrovateľská služba**

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov. Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Domácu opatrovateľskú službu obec občanom nezabezpečuje.

Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu potrebovať viac prijímateľov ako v súčasnosti a preto bolo potrebné vyškoliť opatrovateľov z obyvateľov obce. V obci sa nachádza niekoľko obyvateliek, ktoré majú opatrovateľský kurz, ale v obci opatrovateľská služba vôbec nefunguje. Od starostu sa dozvedáme, že cca 8 opatrovateliek by mohlo prejaviť v budúcnosti o takúto prácu záujem. Väčšina z nich chodí opatrovať seniorov do zahraničia.

Samostatná jedáleň pre dôchodcov v obci nie je vybudovaná. Spoločné stravovanie je zabezpečované individuálne- rozvoz robí spoločnosť Bažant Nová Baňa, priamo do domácností, osobám, ktorí si sami stravu objednajú. Obec prepravnú a odľahčovaciu službu občanom poskytuje podľa zákona o sociálnej pomoci na základe požiadania.

Obec zatiaľ nepodporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Obec Orovnica momentálne neposkytuje finančný príspevok ani pri narodení dieťaťa. Obec avšak uvítanie detí do života robí a rodičom novonarodeného dieťatka poskytuje vecný dar (pamätný list, knihu, hračku a pod.)
Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení, ani za stravovanie. Bezbariérovosť v obci je riešená aj na Obecný úrad, či poštu, do kostola a aj do potravín.

V obci bezbariérový prístup zabezpečujú chodníky popri miestnej komunikácii.

Treba vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- VZN o poskytovaní sociálnych služieb v obci.
- Vyškoliť vhodných kandidátov na opatrovateľskú službu v obci pre nasledujúce roky.

DETI A MLÁDEŽ

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima
- chýba miestna legislatíva

Hlavnou úlohou v obci Orovnica je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín. Obec neposkytuje príspevok dobrým študentom. Obec v súčasnosti nemá dieťa umiestnené v náhradnej rodinnej starostlivosti a v detskom domove. V reedukačnom zariadení nie sú deti umiestnené. V diagnostickom centre obec nemá umiestnené z obci žiadne dieťa. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízovej situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov. VZN na sociálnu kuratelu obec nemá, ani ju neplánuje, nakoľko v obci sa doposiaľ starostka s takýmto prípadom nestretla.

Obec neposkytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj, nakoľko s takýmto prípadom sa zatiaľ starosta tiež nestretol. V obci výrazne chýbajú miesta, kde by sa deti mohli stretávať, tráviť voľný čas a realizovať sa.

1.7 Zdravotnícka infraštruktúra

V obci sa nenachádza doteraz žiadne zdravotnícke zariadenie, obyvatelia obce využívajú služby zdravotníckych zariadení prevažne len v blízkosti susediacich miest ako napr. v meste Nová Baňa, Levice, Zlaté Moravce a Žarnovica. Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce nie je riešená.

Vo sfére základnej zdravotníckej starostlivosti sa hľadajú nové prístupy optimálnejšieho zabezpečenia služieb ošetrujúceho lekára a zdravotníckych zariadení, uvažuje sa i o možnosti zriadenia súkromných ordinácií, resp. rodinných lekárov. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností.

Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zodpovednosti za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. Veľkou pomocou pre osamelých občanov, o ktorých sa nemá kto postarať v starobe, je zabezpečovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnej pomoci.

Subjekty a poskytovatelia zdravotníckych služieb

V roku 2008 bola zrušená nemocnica v Novej Bani, čo skomplikovalo pacientom dostupnosť zdravotnej starostlivosti, pretože musia cestovať do nemocníc, ktoré sú najbližšie umiestnené v Žiari nad Hronom, vo Zvolene, v Zlatých Moravciach, v Leviciach, Banskej Štiavnici a v Banskej Bystrici.

Akútnu a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytujú Rýchla lekárska pomoc v Novej Bani a Rýchla zdravotná pomoc v Žarnovici. Zdravotnú starostlivosť v meste Nová Baňa zabezpečuje viacero všeobecných a odborných súkromných lekárov, ktorí poskytujú základné zdravotné ošetrenie: - zubné ambulancie (počet: 7) - praktickí lekári pre dospelých (počet: 7) - praktickí lekári pre deti a dorast (počet: 1) - gynekologické ambulancie (počet: 2) - interná a kardiologická ambulancia (počet: 1) - očná ambulancia (počet: 1) - psychiatrická ambulancia (počet: 1) - pľúcna ambulancia (počet:1) - alergologická ambulancia (počet:1) - kožná ambulancia (počet:1) - diabetologická ambulancia (počet: 1) - všeobecná ambulancia pre dospelých (počet:1) - všeobecná ambulancia pre deti (počet:1) - chirurgická ambulancia (počet:1) - ORL ambulancia (počet:1).

Ambulancie lekárov nie sú sústredené na jednom mieste, ale vo viacerých objektoch, napr. v areáli bývalej nemocnice, v budove spoločnosti Mediform, Poliklinika, Nová Baňa, Cintorínska 20, prípadne sú ambulancie umiestnené v súkromných rodinnom dome poskytovateľa. Okrem toho v meste Nová Baňa je v prevádzke jedno súkromné laboratórium, röntgenové a sonografické pracovisko, jedno rehabilitačné oddelenie vrátane ambulancie a jedna Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS-BONA FIDE, s.r.o.. V meste sa nachádzajú 4 lekárne: - Lekáreň Medea - Lekáreň Horná S - Lekáreň Horná V - Lekáreň Dr. Max Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Zameranie a koncentrácia týchto zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zodpovednosti za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. Veľkou pomocou pre osamelých občanov, o ktorých sa nemá kto postarať v starobe, je zabezpečovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnej pomoci.

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je čiastočne riešená. V obci nie sú pripravené priestory pre ordináciu praktického lekára a na jeho zabezpečení sa preto intenzívne nepracuje. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností. Výhodou sú existujúce zariadenia. Investície by mali byť zamerané na rekonštrukciu pôvodných zariadení, na zvyšovanie kvality služieb a na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb. (Zdroj: Štatistický úrad SR; vlastné spracovanie, 2020).

1.8 Školské a predškolské zariadenia v obci

Obec v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení. Môže ale ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno-časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec chce zabezpečiť aj priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania, zriadiť ďalšie oddychové a relaxačné zóny, športoviská, preliezky a iné priestory pre využívanie voľného

času pre rodiny s deťmi. V obci celodennú starostlivosť, výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečuje predškolské zariadenie MŠ.

Deti z obce navštevujú základná školu spolu s materskou školou v obci Tekovská Breznica, ktorá je pre ne zriadená. Základná škola s materskou školou sú plno organizované školy s právnou subjektivitou. Majú deväť postupných ročníkov. Prvý stupeň tvoria triedy (1.− 4.), druhý stupeň tvoria triedy (5.- 9.) Súčasť základnej školy je školský klub detí, materská škola a zariadenie školského stravovania. V ZŠ sa nachádzajú kmeňové triedy, odborné učebne výpočtovej techniky, multifunkčné učebne s interaktívnymi tabuľami, školská jedáleň a kuchyňa, zborovňa, riaditeľňa, miestnosť pre ekonómku, všetky kabinety, šatne a plynové kotolňa.

Iné predškolské a školské vzdelávanie zabezpečujú: ZŠ sv. Alžbety v Novej Bani, ZŠ Jána Zemana v Novej Bani, Športová ZŠ v Zlatých Moravciach, Gymnázium Františka Švantnera v Novej Bani, Súkromná stredná umelecká škola v Hodruši Hámroch, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Novej Bani, Stredná elektrotechnická škola v Žarnovici, Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy Bratislava – pobočka Žarnovica, Základná umelecká škola v Novej Bani a v Žarnovici atď.

1.9 Šport

V obci Orovnica pôsobí stolnotenisový klub, ktorý sa pravidelne zúčastňuje rôznych súťaží v rámci Novobanského regiónu.

1.10 Odpadové hospodárstvo

Zber odpadu

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo v obci Ostrý Grúň zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku všetkých druhov odpadov (komunálneho odpadu, stavebného odpadu, zeleného odpadu), znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Obec Orovnica má vypracovaný harmonogram zvozu jednotlivých zložiek triedeného zberu komunálnych odpadov a to nasledovne:

1. Spôsob zberu plastov: Zberá sa do vriec. Vývoz vriec bude 1 x mesačne od rodinných a bytových domov.

2. Spôsob zberu kovov a tetrapakových obalov (VKM): Tento druh odpadu sa zberá do vriec spolu s plastovým odpadom. Vývoz vriec bude zabezpečovaný 1 x mesačne od rodinných a bytových domov.

3. Spôsob zberu papiera: Papier sa zbiera do vriec. Vývoz vriec bude minimálne 1 x štvrťročne od rodinných a bytových domov, podľa harmonogramu zberu.

4. Spôsob zberu skla: Zberá sa do 1.100 l kontajnerov na to určených, umiestnených na stanovištiach v obci minimálne 5 x ročne.

5. Spôsob zberu elektroodpadu: Zberá sa 3 x ročne. Presný dátum zvozu je podľa rozpisu. Drobné zariadenia do rozmerov 25 x 30 cm sa môžu celoročne umiestniť do zariadenia E - Box, ktorý sa nachádza v priestoroch obecného úradu. Zber sa uskutočňuje celoročne.
6. Spôsob zberu biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad, parkov a domácností: Tento druh odpadu sa zberá prostredníctvom kompostovacích zásobníkov v rodinných domoch a celoročne do veľkokapacitného kontajnera umiestneného na stanovišti. Zakazuje sa vynášať biologicky rozložiteľný odpad do lesa a iných lokalít v okolí obce.
7. Spôsob zberu rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností. Patria sem: šupy z čistenia zeleniny a ovocia a ich zvyšky, pokazené, zhnité ovocie a zelenina, kávové a časové zvyšky samostatne alebo v papierovom vrecúšku, vaječné škrupiny, starý chlieb a pečivo, zvyšky jedla (neskonzumované zostatky pokrmov a potravín rastlinného ale i živočíšneho pôvodu), mäso, ryby, mliečne výrobky, vajcia a výrobky z nich, zvyšky potravín po záručnej dobe zbavené obalov, alebo inak znehodnotené, trus malých domácich zvierat, papierové vrecko znečistené zeleninou, ovocím, maslom džemom, použité papierové vreckovky, utierky, servítky pri jedle Nepatria sem: stavebný odpad, hygienické vreckovka, utierky a servítky použité inak ako pri jedle, zelený odpad zo záhrad, piliny, drevná štiepka, lístie, tráva Spôsob zberu: Zberá sa do 120 l kontajnerov na to určených, umiestnených na stanovištiach v obci 1 x týždenne.

Množstvo odpadov za kalendárny rok 2019 zobrazuje tabuľka číslo 9.

Tabuľka 9 Množstvo vyseparovaného komunálneho triedeného odpadu

Výpočet miery triedenia - Obec Orovnica			
		Vyplní obec	
20 01	ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV Z TRIEDENÉHO ZBERU OKREM 15 01	Množstvo odpadov v roku 2019 v t	Množstvo odpadov v roku 2019 v kg
20 01 01	papier a lepenka	5,216	5 216
20 01 02	sklo	4,8	4 800
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	0,05	50
20 01 04	obaly z kovu		0
20 01 05	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami vrátane prázdnych tlakových nádob		0
20 01 08	biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad		0
20 01 10	šatstvo	2,97	2 970
20 01 11	textilie		0
20 01 13	rozpúšťadlá		0
20 01 14	kyseliny		0
20 01 15	zásady		0
20 01 17	fotochemické látky		0
20 01 19	pesticídy		0
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť		0
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	0,35	350
20 01 25	jedlé oleje a tuky	0	0
20 01 26	oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25		0
20 01 27	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky		0
20 01 28	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako uvedené v 20 01 27		0
20 01 29	detergenty obsahujúce nebezpečné látky		0

Zdroj: OcÚ Orovnica, 2020

1.11 Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov nie je riešené formou jednoduchých vybudovaných

úkrytov. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. Na ukrytie obyvateľstva slúžia len zariadenia občianskej vybavenosti. Obec Orovnica sa nachádza v ochrannom pásme jadrovej elektrárne Mochovce. V prípade havárie obyvateľstvo v rámci krízového riadenia bude evakuované do Kľakovskej doliny a to do obce Ostrý Grúň alebo aj do obce Veľké Pole.

1.12 Požiarna ochrana

V obci Orovnica pôsobí dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má 36 členov. DHZ sa snaží plniť úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži aj zásahová jednotka z okolitých obcí a z miest Nová Baňa a Žarnovica. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácii v zastavanom území obce umožni optimálny pristúp požiarnej techniky do všetkých jej časti a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarnou vodou v jednotlivých lokalitách je riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov. Požiarna zbrojnica v súčasnosti vyžaduje väčšiu modernizáciu a obnovu. Obec Orovnica vlastní iba jeden protipovodňový vozík, v blízkosti by chcela obec získať požiarne auto a komplexné požiarne vybavenie.

1.13 Domový a bytový fond

V obci Orovnica bytový fond tvorí radová zástavba 258 trvale obývaných rodinných domov. Obec má trvale obývaných 274 bytov. Celkový bytový fond tvorí spolu 561 obývaných jednotiek.

Tabuľka10: Domový a bytový fond v obci Orovnica

Domový a bytový fond	Počet spolu
Domy- byty celkom	**297**
Z toho bytové domy	**2**
- z toho: rodinné domy	**256**
- z toho budovy vrátane všetkých stavieb nad 25 m^2 so súpisným číslom celkom je:	**62**
- z toho chalúp a rekreačných domov	**27**
- z toho neobývané domy	**3**

Zdroj: Interný materiál OcÚ Orovnica, 2021

1.7 Doprava

Výhodou v území je dopravná sieť, ktorá výrazne napomáha zatraktívniť toto územie a je predpokladom rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a ďalšieho potenciálu v území. Dopravná sieť v Kľakovskom regióne má znaky kotlinovej siete.

Štátna komunikácia

Hlavná dopravná os sa sformovala pozdĺž Hrona v smere východ- západ na ceste E 75/E 571- E 50 (štátna hranica A/SK – Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Košice – Michalovce – štátna hranica SK/UA). Z hľadiska integrácie mesta do vnútroštátnych i medzinárodných hospodárskych vzťahov je najdôležitejším dopravným spojením tzv. *„stredný ťah"* R1, R2: Bratislava – Nitra –Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Svojimi intenzitami sieť rýchlostných komunikácii v úseku Nitra- Zvolen (43 km) vychádza z existujúcej siete 1.triedy a je porovnateľná s diaľničným ťahom D1. Sieť slovenských rýchlostných ciest (R1, R2, R3), ktoré sú súčasťou medzinárodných cestných ťahov (E58, E572, E77), spáduje do centrálneho územia Slovenska (Zvolenskej a Žiarskej kotliny). Úsek rýchlostnej cesty R1 prechádza územím združenia južným okrajom k.ú. v súbehu so železničnou traťou a riekou Hron a vedie úsek rýchlostnej cesty R1 (Trnava – Nitra – Zvolen – Banská Bystrica), Orovnica – Žarnovica. Cesta R1 má európsky význam ako E58 v úseku Trnava – Zvolen, s pokračovaním do Banskej Bystrice. Po vybudovaní R1 Nitra – Banská Bystrica vedenej mimo intravilán došlo k odľahčeniu cestnej siete I/65, k zrýchleniu prepravy a zvýšeniu dostupnosti mesta Nová Baňa.

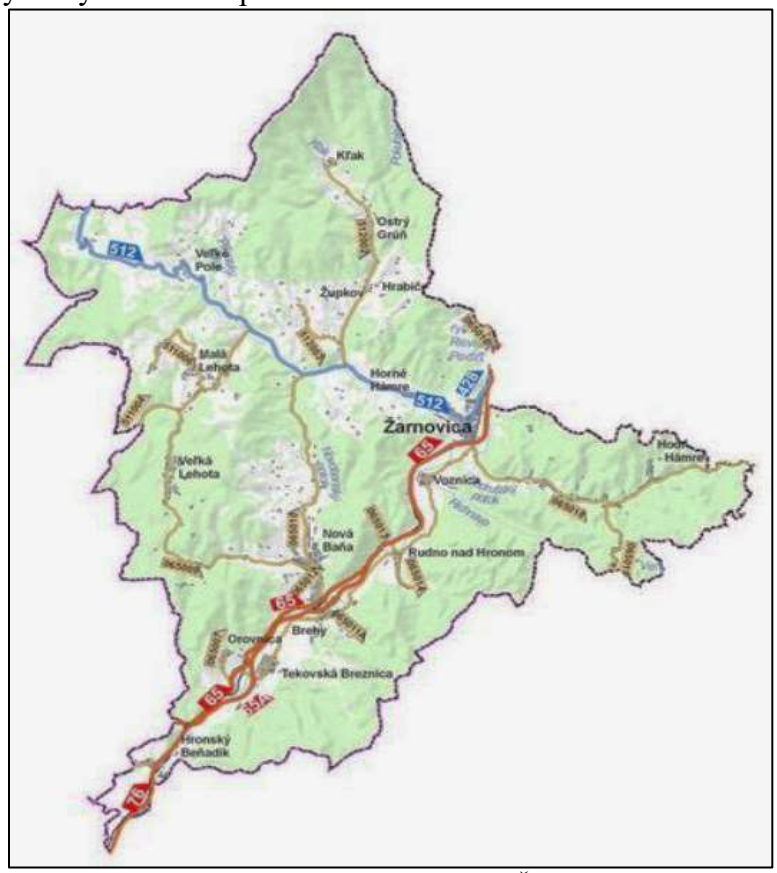

Prameň: Analýza sociálno-ekonomickej situácie okres Žarnovica. [online]. 2021

Obrázok č. 4: Mapa cestnej siete okres Žarnovica

Miestna komunikácia

Z plošných dopravných prvkov nosným a prakticky jediným komunikačným systémom zabezpečujúcim dopravnú obsluhu v skúmanom území je cestná doprava.

Cestná doprava je dominantná v preprave osôb, najmä v ich dochádzke do zamestnania. Katastrálne územie obce Orovnica patrí medzi obce do Pohronského regiónu, ktorých cesty využíva hlavne verejná autobusová doprava (SAD) tvoria cesty 1. Triedy/65 a číslo E76 a miestnu sieť tvoria cesty II/512 triedy, koncové cesty III. Triedy a spojovacie cesty III/0651. Napojenie okresných miest ako sú: Zvolen, Banská Štiavnica, Žarnovica, Detva, Žiar nad Hronom na dopravu SAD sú veľmi dobré, nakoľko celým Pohronským regiónom vedú diaľkové linky spájajúce východ a západ SR. V obci Orovnica má výrazné zastúpenie cestná automobilová doprava a cesta III. triedy vedúca z Novej Bane na Hronský Beňadik. Pri tekovskej Kúrii je možnosť napojenia z cesty tretej triedy na rýchlostnú cestu R1 v smere Nitra – Bratislava. A v opačnom smere do okresu Žiar nad Hronom smer Košice.

Železničná doprava

V roku 1985 sa začala budovať trať pohronskou dolinou, úsek Hronská Dúbrava – Levice. V súčasnosti je železničná doprava napojená na železničnú sieť (č. 150 Bratislava – Zvolen). Okrajom obce Voznica prechádza jednokoľajná – elektrifikovaná železničná dráha – trať č. 150, II. kategórie Nové Zámky – Levice – Zvolen. Jej význam je celoštátny. Je veľmi dobre vedená, na bytovú výstavbu pôsobí len okrajovo. Úsek je súčasťou južného ťahu Haniska pri Košiciach – Zvolen – Bratislava. Obec je napojená na železničnú trať medziľahlou železničnou stanicou III. kategórie, ktorá slúži pre osobnú a nákladnú dopravu. Celým Pohronským regiónom prechádza trať číslo 150, ktorá je elektrifikovaná. Hlavné prepojenia sú Bratislava – Zvolen – Lučenec a Nové Zámky – Zvolen– Košice. Kvalitatívne charakteristiky slovenského dopravného systému (kvalita povrchu ciest, priepustnosť systému, rýchlostné komunikácie, elektrifikácia a rýchle expresné železničné trate a i.) výrazne zaostávajú za štátmi EÚ.

Letecká doprava

Veľký význam pre hospodársky rast regiónu má zlepšovanie jeho dostupnosti aj pomocou leteckej dopravy. Najbližšie dopravné letisko sa nachádza na Sliači. Letisko výrazným spôsobom dotvára dopravnú infraštruktúru nielen pohronského a banskobystrického regiónu, ale i celého Slovenska.

Koncepcia hlavných peších ťahov

Je nutné prednostne riešiť pohyb peších v súbehu s trasou cesty III. triedy. Pohyb peších v tomto priestore je v konflikte so zásobovaním, prechodom cez zbernú komunikáciu. Tento problém je v návrhu riešený pobytovou plochou vo forme multifunkčného priestoru aj s bezbariérovou úpravou pre pohyb osôb so sťaženou schopnosťou pohybu.

2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV OBCE OROVNICA

2.1 Výsledky z dotazníkov

Vyhodnotenie anonymných dotazníkov k PHRSR, v ktorých sa mohli obyvatelia obce Orovnica vyjadriť ohľadom návrhov k plánu budúceho rozvoja obce s cieľom zlepšenia kvality života v obci.

V dňoch od 1.2.2021 až do 30.03.2020 sa v obci Orovnica zrealizoval prieskum názorov, podnetov, návrhov a doplnení na tvorbu PHRSR na roky 2021 – 2026. Jeho výsledky, na základe dotazníkov, priniesli nasledovné údaje, ktoré boli zapracované do SWOT analýzy, opatrení, aktivít a následne akčných plánov:

Vyhodnotenie otázky 1: Vaše pohlavie

Pohlavie	**Počet**
muž	19
žena	27
Dotazníkov sa vrátilo spolu	**41**
Do dotazníkov sa zapojilo spolu obyvateľov	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Z celkového počtu vytlačených dotazníkov a to v počte **100 ks.** sa celkovo vrátilo spolu **41 ks dotazníkov.** Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo spolu **46 obyvateľov obce Orovnica,** čo predstavuje spolu z tohto počtu **28,75 %.** Manželia spolu vypísali 5 dotazníkov.

Vyhodnotenie otázky 2: Vek respondentov

Vek respondentov	**Počet**
do 20 rokov	0
od 21 – 30 rokov	4
od 31 – 40 rokov	7
od 41 – 50 rokov	5
od 51 – 60 rokov	11
od 61 – 70 rokov	12
od 71 – 80 rokov	7
od 81 a viac	0
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Vyhodnotenie otázky 3: Ako dlho bývajú respondenti v obci.

Dĺžka bývania v obci	Počet
menej ako 1 rok	1
1 – 5 rokov	0
6 – 10 rokov	1
11 – 15 rokov	0
16 – 20 rokov	2
viac ako 20 rokov	42
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Vyhodnotenie otázky 4: Záujem o dianie v obci

Dĺžka bývania v obci	Počet
áno	36
občas	8
nie	2
áno pokiaľ sa to dotýka mňa	0
vôbec	0
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Vyhodnotenie otázky 5: Spokojnosť obyvateľov obce s miestom bývania.

Spokojnosť obyvateľov s bývaním v obci	Počet
veľmi spokojný/á	5
skôr nespokojný/á ako spokojný/á	14
som spokojný/á	22
vôbec som nie spokojný/á	5
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Vyhodnotenie otázok číslo 6 až 10.
Oblasti podľa názoru obyvateľov, ktoré je potrebné v obci Orovnica rozvíjať

Oblasti, ktoré je potrebné rozvíjať a čo najskôr riešiť	Počet odpovedí	Akútne oblasti podľa poradia z pohľadu obyvateľov obce sú:
verejné budovy	5	14. miesto
pamiatky	4	15. miesto
cintorín, dom smútku	36	1. miesto
kultúra a kultúrne aktivity pre deti a mládež	7	12. miesto
šport	6	13. miesto
voľnočasové aktivity pre deti a mládež	9	10. miesto
zdravotná starostlivosť	6	13. miesto
sociálne služby	18	4. miesto
bytová dostupnosť	2	17. miesto
pracovné príležitosti	10	9. miesto
obchody a služby	8	11. miesto

dopravné spojenie (autobus)	4	15. miesto
autobusové zastávky	18	4. miesto
verejné priestranstvá, ihriská, parky	9	10. miesto
miestne cesty a chodníky	20	2. miesto
cyklotrasy	1	18. miesto
náučné chodníky	2	17. miesto
verejné osvetlenie	19	3. miesto
verejná bezpečnosť, vandalizmus	6	13. miesto
ochrana životného prostredia	11	8. miesto
nelegálne skládky	15	6. miesto
odpadové hospodárstvo, výber odpadov	15	6. miesto
verejná kanalizácia	12	7. miesto
vybavenie verejných záležitostí	3	16. miesto
návštevnosť obce, miestny turizmus, cestovný ruch	8	11. miesto
možnosť iné uviedlo spolu obyvateľov obce:	16	5. miesto

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Vyplnenie anonymných dotazníkov v záujme obyvateľov obce Orovnica prebehlo čiastočne úspešne. Všetkými podnetnými návrhmi sa obce bude zaoberať. Podnetné návrhy sa stali i súčasťou tvorby PHRSR na roky 2021 – 2026.

3 FINANČNÁ ANALÝZA

3.1 Finančná analýza obce Orovnica

Súvaha k 31.12.2019
IČO: 17067707

Tabuľka 10: Skrátená súvaha- strana aktív Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2019

Označenie	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU MAJETOK	001	2 108 744,53
A.	Neobežný majetok	002	2 047 092,63
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	003	0,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	011	1 943 868,63
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	024	103 224,00
B.	Obežný majetok	033	60 858,60
B.I	Zásoby	034	450,03
B.II	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	040	0,00
B.III	Dlhodobé pohľadávky	048	0,00
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky	060	35 181,22
B.V.	Finančné účty	085	25 227,35
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci	098	0,00
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	104	0,00
C.	Časové rozlíšenie	110	793,30
D.	Vzťahy k účtom klientov	114	0,00

Zdroj: https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066713
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Tabuľka 11: Skrátená súvaha- strana pasív Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2019

Označenie	STRANA PASÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	115	1 578 116,53
A.	Vlastné imanie	116	619 202,16
A.I.	Oceňovacie rozdiely	117	0,00
A.II.	Fondy	120	0,00
A.III.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	123	619 202,16
B.	Záväzky	126	836 340,22
B.I.	Rezervy súčet	127	1 250,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	132	0,00
B.III.	Dlhodobé záväzky	140	748 989,55
B.IV.	Krátkodobé záväzky	151	62 933,67
B.V.	Bankové úvery a výpomoci	173	23 167,00
C.	Časové rozlíšenie	180	122 574,15
D.	Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice	183	0,00

Zdroj: https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066713

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Výkaz ziskov a strát

Tabuľka 12: Výkaz ziskov a strát- náklady

Označenie	Náklady	Číslo riadku	Spolu
50	Spotrebované nákupy (r. 002 až r. 005)	001	16 542,36
51	Služby	006	34 226,89
52	Osobné náklady (r. 012 až r. 016)	011	72 023,94
53	Dane a poplatky (r. 018 až r. 020)	017	138,68
54	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (r. 022 až r. 028)	021	2 503,45
55	Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	029	37 211,88

	Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti (r. 032 až r. 035)	031	1 250,00
	Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti (r. 037+ r. 038)	036	0,00
56	Finančné náklady (r. 041 až r. 048)	040	15 104,57
57	Mimoriadne náklady (r. 050 až r. 053)	049	0,00
58	Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov (r. 055 až r. 063)	054	709,57
	Účtové skupiny 50 - 58 súčet (r.001 + r.006 + r.011 + r.017 + r.021 + r.029 + r.040 + r.049 + r.054)	064	178 461,34

Zdroj: https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066297
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Tabuľka 13: Výkaz ziskov a strát- Výnosy

Označenie	Výnosy	Číslo riadku	Spolu
60	Tržby za vlastné výkony a tovar (r. 066 až r. 068)	065	333,33
61	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (r. 070 až r. 073)	069	0,00
62	Aktivácia (r. 075 až r. 078)	074	0,00
63	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov (r. 080 až r. 082)	079	182 965,43
64	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (r. 084 až r. 089)	083	54 692,99
65	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia (r. 091 + r. 096 +r. 099)	090	2 551,00
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti (r. 092 až r. 095)	091	2 551,00
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti (r. 097 + r. 098)	096	0,00
66	Finančné výnosy (r. 101 až r. 108)	100	0,00
67	Mimoriadne výnosy (r. 110 až r. 113)	109	0,00
68	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách (r. 115 až r. 123)	114	0,00

69	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom (r. 125 až r. 133)	124	19 435,64
	Účtová trieda 6 súčet (r. 065 + r. 069 + r. 074 + r. 079 + r. 083 + r. 090 + r. 100 + r. 109 + r. 114 + r. 124)	134	259 978,39
	Výsledok hospodárenia pred zdanením (r. 134 mínus r. 064) (+/-)	135	81 517,05
	Výsledok hospodárenia po zdanení r. 135 mínus (r. 136, r. 137) (+/-)	138	81 517,05

Zdroj: https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7002923
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Celkový pohľad na situáciu obce, na jej silné a slabé stránky, príležitosti a prípadné ohrozenia rozvoja obce Orovnica poskytuje komplexná SWOT analýza a syntéza výsledkov. *„SWOT analýza v procese rozvoja regiónov je veľmi jednoduchou technikou. Predstavuje východisko pre strategické plánovanie a má široké uplatnenie pri tvorbe budúcich rozhodnutí o rozvoji"* .

Podľa povahy sledovaných javov sa vo SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Hodnotením SWOT analýzy a silných a slabých stránok, možných príležitostí a ohrození sa hodnotia faktory, ktoré sa dajú využiť a zrealizovať v prospech rozvoja územia. Týmto faktorom je potrebné čeliť v navrhovanej regionálnej stratégii.

Hodnotenie faktorov, ktoré ovplyvňujú rozvoj regiónu môžeme za pomoci SWOT matice rozčleniť na dve skupiny:

- ***Vnútorné (endogénne) faktory rozvoja*** (prírodný zdroj, krajinná scenéria, poľnohospodárska pôda), dobre rozvinutá infraštruktúra v obci, zamestnanosť a pod.
- ***Vonkajšie (exogénne) faktory rozvoja- pozitívne vplyvy*** (príležitosti a ohrozenia)

Silné stránky ktoré obec má a odstraňovanie slabých stránok v obci majú vplyv na rast pravdepodobnosti využitia ponúkajúcich sa príležitostí a potenciálny záujem zo strany obyvateľov pre všestrannejšie naplnenie vízie obce a samotného rozvoja obce. Program rozvoja obce z tohto pohľadu nepovažujeme za prevažne analytický dokument, je to skôr koncepčný dokument, v ktorom je analýza a zhodnotenie východiskového stavu nutnou súčasťou. Objektom analýzy sú: ekonomická situácia samosprávy (rozpočet obce, majetok obce), podnikateľský sektor v obci, ľudský potenciál, partnerská spolupráca obce s inštitúciami, so súkromným sektorom, obcami, spolkami a združeniami pôsobiacimi v obci, rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry a prírodné zdroje a ich využitie. Vo SWOT analýze sú všetky analyzované súčasti spracované na záver do jednotného celku. SWOT analýza realizovaných stratégií a opatrení poukazuje na prioritné smerovanie investičných aktivít do budovania infraštruktúry, rekonštrukcie a iných aktivít, ktoré sú v kompetencii obce.

4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Orovnica

V analýze interného prostredia obce Orovnica sa budeme zaoberať prvými krokmi tvorby rozvojového dokumentu, zostavením relevantnej a výpovednej analýzy interného prostredia obce. Princípom každej SWOT analýzy je výstižne a objektívne charakterizovať slabé a silné stránky obce. Ako sme už uviedli, silné stránky obce majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj

aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obci v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň ďalšie stanovené tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Nakoľko mnohé plány v obci boli už zrealizované na základe predchádzajúceho strategického dokumentu a v obci je potrebné vykonať ciele, opierame sa o aktuálne rozvojové stratégie, ktoré sa v najbližšom období majú realizovať.

Medzi hlavné transformačné, vízie a ciele obce Orovnica patria:

- Obec chce naďalej rozvíjať obytné zóny a diferencované formy bývania v obci, rozvíjať hospodárske aktivity a podporovať tradičnú domácu výrobu.
- V oblasti technickej infraštruktúry má obec záujem o odstránenie deficitu napr. nedostatok vody, výstavbou kanalizácie (ČOV) pre obyvateľov obce a pod.
- Obec chce využívať existujúci prírodný potenciál a zachovávať tradície obce, naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj cestovného ruchu a turizmu.
- Orovnica i naďalej chce sa starať o kvalitu krajinného prostredia v území a starať sa o ekologickú rovnováhu a trvalo udržateľný rozvoj.
- Zámerom obce je starať sa a zveľaďovať životné prostredie a využívať vhodne existujúci prírodný potenciál.
- Obec Orovnica chce podporovať rozvoj sociálnych služieb, zabezpečovať sociálnu starostlivosť a ostatné služby súvisiace v rámci zákona o sociálnych službách.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonitosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života obyvateľov a ich majetku, ako aj životného prostredia.

Tabuľku analýzy interného prostredia pre stratégiu obce Orovnica sme spracovali na základe podkladov a zistení v teréne. Zistili sme, že najväčším problémom v obci sú stále nedoriešené a pretrvávajúce otázky odpadového hospodárstva, sociálnej práce, otázok bývania mladšej generácie, otázky nedostatočnej kapacity vodných zdrojov, týkajúce sa celkovej infraštruktúry obce, cestovného ruchu a turizmu a pod.

Analýza interného prostredia predstavuje výber, tvorbu a zhodnotenie ukazovateľov vlastností krajiny, jej jednotlivých krajinotvorných zložiek (analýzu zdrojov a analýzu súčasného stavu využitia zdrojov). V tejto analýze sa opierame o fyzicko-geografické analýzy územia, infraštruktúru, kultúrno-historický potenciál a o primárne ponuky pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu, prípadne poznávacieho turizmu atď. V Tabuľke 14 sumarizujeme vnútorné faktory rozvoja obce podrobnejšou analýzou interného prostredia, v ktorom definujeme silné a slabé stránky obce. Silné stránky, ktoré bližšie špecifikujeme, vedú k sociálno-ekonomickému rozvoju riešeného územia. Ich cieľom je zatraktívniť vnútorný život v obci a zviditeľniť lokalitu systematickou podporou občanov a zlepšovať stav týkajúci sa vzhľadu obce. Pre propagáciu a marketing obce je dôležité budovať a posilňovať strategické partnerstvá, zlepšovať podnikateľské možnosti a služby občanom formou intenzívnejšej komunikácie s podnikateľmi. Slabé stránky obce Orovnica poukazujú na vysokú mieru nezamestnanosti, na absenciu projektov a dokumentácií, na nedostatok finančných prostriedkov, na obmedzené možnosti bývania a množstvo pretrvávajúcich bariér, ktoré je potrebné odstraňovať a riešiť. Je dôležité aktualizovať informácie o živote občanov v obci ako aj názor občanov na ich kvalitu života. Získané informácie vytvárajú podklady pre PHRSR obce ako aj pre iné strategické dokumenty. Týmto chceme poukázať na potrebu

monitorovania jednotlivých aktivít sociálno-ekonomického rozvoja a na potrebu plánovania a na dôležitosť úzkej spolupráci so samosprávou.

Tabuľka 14: Vnútorné faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia

Vnútorné faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia.	
SILNÉ STRÁNKY	***SLABÉ STRÁNKY***
• výhodná geografická poloha- dobré dopravné spojenie s okolitými obcami a mestami (Žarnovica, Nová Baňa)	• vysoká miera nezamestnanosti,
• existujúci prírodný potenciál	• chýba ČOV, kanalizácia, plynofikácia
• partnerská spolupráca obce s inštitúciami, s inými obcami,	• starnutie populácie
• nenarušené a neznečistené životné prostredie	• vysoká opotrebovanosť miestnych komunikácií,
• existencia cyklotrás v regióne pre rozvoj turistiky a zdravého životného štýlu	• absencia strediska sociálnych a opatrovateľských služieb,
• existencia vlastného zdroja vody pre miestny vodovod	• zaostávajúca osveta domáceho obyvateľstva k rozvoju turizmu a cestovného ruchu a vzťahu k turistom,
• kompletná elektrifikácia, osvetlenie obce a obecný rozhlas	• nedostatok finančných prostriedkov
• tradičné remeslá a kultúrne zvyklosti (spoločné kultúrno-historické korene)	• obmedzené možnosti bývania pre mladé rodiny s deťmi
• aktívna činnosť samosprávy	• absencia projektov a dokumentácií
• organizovanie športových a spoločenských podujatí atď.	• migrácia obyvateľstva • absencia opatrovateľskej služby pre starších obyvateľov atď.

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce

V analýze externého prostredia obce Orovnica sa budeme zaoberať analýzou, ktorá v sebe zahŕňa analýzu štyroch oblastí vonkajšieho prostredia tzv. PEST analýzu − politickú, ekonomickú, sociálnu a technologickú. Analýza vychádza z poznania minulého vývoja a snaží sa o predvídanie a analyzovanie budúcich vplyvov na prostredie v už spomínaných štyroch oblastiach. Táto časť analýzy je zameraná na charakteristiku vlastností ľudských zdrojov, situáciu z hľadiska migrácie, na zamestnanosť obyvateľstva, na socioekonomické charakteristiky a sociálno-patologické javy, ktoré predstavujú negatívne javy prostredia (ohrozenia). V Tabuľke 15 definujeme vonkajšie faktory rozvoja obce- analýzu externého prostredia obce Orovnica, kde bližšie špecifikujeme príležitosti a ohrozenia. Príležitosti v tejto tabuľke predstavujú externé podmienky, ktoré môžu pomôcť obci k dosiahnutiu cieľov. Ohrozenia predstavujú oblasti, na ktoré je potrebné sa čo najskôr zamerať.

Tabuľka 15: Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia

Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia.	
PRÍLEŽITOSTI	**OHROZENIA**
• možnosť dennej dochádzky obyvateľov do okresného mesta a priľahlých miest a obcí	• rast nezamestnanosti
• posilnenie trendu prisťahovaných obyvateľov	• nezáujem obyvateľov obce o veci verejné
• vytváranie nových pracovných príležitostí	• migrácia a odchod mladých obyvateľov z obce
• vhodné podmienky pre rozvoj turizmu, agroturistiky a cestovného ruchu	• strata príjmov obce z prenájmu obecných priestorov
• atraktívne prírodné prostredie v okolí	• politický tlak a krízové dianie
• medziobecná spolupráca s okolitými obcami	• dochádzanie obyvateľov do väčších vzdialeností do zamestnania
• možnosť poskytnutia pracovných príležitostí pri verejnoprospešných prácach v obci, pri jej skrášľovaní	• nedostatok prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov obce
• možnosť zachovať vidiecky štýl a rozptýlený typ osídlenia	• nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov
• využívať dostupnosť úverových zdrojov	• zvyšujúci sa počet občanov trvalo odkázaných na sociálnu pomoc a sociálne služby
• rozvoj infraštruktúry	• neúspech projektových žiadostí o podporné prostriedky z fondov Európskej únie
• podpora rozvoja celoživotného vzdelávania	• nezáujem o zachovanie kultúrnych hodnôt v obci a tradičných remesiel
• budovanie sociálnych služieb v obci	• zvyšovanie kriminality v obci
• skvalitnenie marketingu a manažmentu zameraného na propagáciu obce atď.	• strata príležitosti získať dotácie na rozvoj projektov atď.

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

4.3 Analýza problémov

Pri analýze problémov pozornosť sústredíme na hlavné nedostatky, ktoré je potrebné v obci Orovnica riešiť. V Tabuľke 16 poukazujeme na hlavné problémy, ktoré sa v obci vyskytujú a na miesta, ktoré sa nachádzajú v zlom technickom stave.

Tabuľka 16: Analýza problémov v obci Orovnica

Analýza problémov
• nie je v celej obci vybudovaná splašková kanalizácia a ČOV
• nedostatok pozemkov pre ďalšiu bytovú a individuálnu výstavbu
• nevyužité sú plochy zelene na oddychové zóny a taktiež je potrebná ich úprava
• riešenie otázok zvyšovania separácie odpadov
• pokračovanie v rekonštrukcii budov vo vlastníctve miestnej samosprávy

• vybudovanie domova sociálnych služieb resp. obdobného zariadenia pre seniorov
• rekonštrukcia obecného úradu, kultúrneho domu a bývalej MŠ
• riešenie bytovej otázky pre mladé rodiny
• rekonštrukcia ciest, vybudovanie chodníkov v obci a pod.
• absencia projektových dokumentácií
• nedostatok finančných zdrojov
• politické, legislatívne zmeny a kríza
• absencia územnoplánovacej dokumentácie a iné.

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

4.4 Zhodnotenie plnenia predchádzajúceho PHSR obce Orovnica

Obec Orovnica uskutočnila nasledovné projekty:

Obec Orovnica uskutočnila nasledovné projekty:

Rok 2016

Názov projektu	V r. 2016 sa nerobili nakoľko do 30.06.2016 bol ozdravný režim	**Rozpočet projektu**	0 Eur.

Rok 2017

Názov projektu	Robili sa len malé údržby ciest v rámci bežných výdavkov	**Rozpočet projektu**	0 Eur.

Rok 2018

Názov projektu	len bežná údržba	**Rozpočet projektu**	0 Eur.

Rok 2019

Názov projektu	Príprava stojísk k odpadového hospodárstvu – len z bežných výdavkov	**Rozpočet projektu**	0 Eur.

Rok 2020

Názov projektu	Vysporiadanie pozemku pod bývalou školou	**Rozpočet projektu**	7 480 Eur.
Názov projektu	Prípravné práce na vybudovanie MK	**Rozpočet projektu**	Len zámer

Názov projektu	Úprava prístupku k domu smútku v rámci bežných výdavkov	**Rozpočet projektu**	806,97 Eur.

Rok 2021

Názov projektu	Položenie kanalizačných rúr o dĺžke 60 m	**Rozpočet projektu**	cca 3 000 Eur.
Názov projektu	Oprava pietnych symbolov (3 pamätníky a 1 partizánsky hrob)	**Rozpočet projektu**	cca 2 500 Eur.

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

ČASŤ B.

STRATEGICKÁ ČASŤ

5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV

Silné stránky obce Orovnica majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obci v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

5.1 Stratégia rozvoja obce Orovnica na obdobie rokov 2021− 2026

Rozvojová stratégia je výstupom procesu strategického plánovania a jej ťažiskom je stanovenie hlavných cieľov a oblastí rozvoja. Strategické programovanie a jeho výstup programu rozvoja sa preto zameriava viac na konkretizáciu procesov realizácie a napĺňania cieľov. Obec Orovnica nemá vypracovaný územný plán obce, preto pre svoj rozvoj potrebuje mať PHRSR, ktorý bude podporovať rozvojové ciele a rozumnou stratégiou sa k týmto cieľom dopracuje.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná v súlade so strategickými dokumentmi SR a EÚ a vychádza z výsledkov analytickej časti, z dotazníkového prieskumu a nadväzuje na SWOT analýzu, pričom sa snaží eliminovať a zmierniť identifikované problémy pomocou určených faktorov rozvoja. Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce.

Účelom strategickej časti tohto dokumentu je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle platnej legislatívy, alebo nie sú priamo v kompetencii obce, ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť najmä pri využití princípu partnerstva vytváraním synergických efektov.

Obec Orovnica si stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2021 – 2026. Jedná sa o tieto prioritné oblasti:

1. **Prioritná oblasť hospodárska a ekonomická základňa obce- Vybudovanie stabilnej hospodárskej a ekonomickej základne v obci.**
2. **Prioritná oblasť sociálna- Vybudovanie sociálnej infraštruktúry v obci**
3. **Prioritná oblasť environmentálna- Kvalitné životné prostredie**
4. **Prioritná oblasť - Ľudské zdroje a zamestnanosť**
5. **Prioritná oblasť- Ekonomika a podnikateľské prostredie**
6. **Prioritná oblasť- Propagácia a informovanosť**

Hlavné prioritné oblasti a strategické ciele zobrazuje tabuľka 17.

Tabuľka 17 Strategický cieľ a hlavné prioritné oblasti

Vízia		
1. **Prioritná oblasť – Hospodárska, technická oblasť a ekonomická základňa obce**	**2. Prioritná oblasť – Sociálna**	**3. Prioritná oblasť – Environmentálna Kvalitné životné prostredie**
ciele **Dopravná infraštruktúra** **Technická vybavenosť obce** **Administratívne budovy** **Stabilná hospodárska a ekonomická základňa**	**ciele** **Školstvo a vzdelanie** **Verejné priestranstvá** **Bývanie** **Športoviská** **Sociálna vybavenosť** **Kvalitná infraštruktúra**	**ciele** **Odpadové hospodárstvo** **Ochrana životného prostredia** **Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo** **Ochrana prírody a krajiny**
Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce **Opatrenie 1.2** Modernizácia administratívnych budov v správe obci **Opatrenie 1.3** Podpora cestovného ruchu **Opatrenia 1.4** Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne **Opatrenie 1.5** Rozvoj samosprávy v obci **Opatrenie 1.6:** Rekonštrukcia miestnych komunikácií	**Opatrenie 2.1** Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života **Opatrenie 2.2** Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci **Opatrenie 2.3** Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk **Opatrenie 2.4** Rekonštrukcia budov v majetku samosprávy **Opatrenie 2.5** Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci **Opatrenie 2.6** Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci **Opatrenie 2.7** Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek **Opatrenie 2.8** Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci **Opatrenie 2.9** Rekonštrukcia cintorína a okolia **Opatrenie 2.10** Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby **Opatrenie 2.11** Obnova požiarnej zbrojnice **Opatrenie 2.12** Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry	**Opatrenie 3.1** Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva **Opatrenie 3.2** Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva **Opatrenie 3.3** Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva **Opatrenie 3.4** Zlepšovanie stavu ovzdušia **Opatrenie 3.5** Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci **Opatrenie 3.6** Zlepšenie a skvalitnenie životného prostredia

Vízia		
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch	**5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie**	**6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť**
ciele Cestovný ruch	**ciele Ľudské zdroje**	**ciele Propagácia v obci**
Opatrenia 4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne	**Opatrenie 5.1** Podpora zamestnanosti **Opatrenie 5.2** Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku **Opatrenie 5.3** Podpora miestnych spolkov a združení v obci **Opatrenie 5.4** Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja atď.	**Opatrenie 6.1** Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Orovnica

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková (2021)

Projektové zámery boli prezentované a pripomienkované v zasadačke OcÚ v Orovnica počas mesiaca máj 2021 na verejnom zastupiteľstve. Všetky relevantné pripomienky starostu obce Orovnica boli prerokované na príslušných zasadnutiach. Pri schválení projektov obecným zastupiteľstvom v obci Orovnica bude vždy zriadení riadiaci tím, ktorí bude priebežne napĺňať deklarované výstupy, prípadne uskutočňovať potrebné korekcie so zámerom naplnenia stanovených opatrení, cieľov a vízie deklarovaných projektov v obci Orovnica. Zoznam členom riadiaceho tímu bude zvolený počas tvorby a prípravných prác pri každom projektovom zámere. Predpokladaný rozpočet bude uvedený neskôr v komplexne vypracovanej projektovej dokumentácii podľa presného výpočtu projektanta.

ČASŤ C PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ

6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ PHRSR OBCE OROVNICA NA OBDOBIE ROKOV 2021 − 2026

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa: *Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jeho konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.*

Metodika tvorby PHSR udáva nasledovný postup:

- Starostka obce p. Mgr. Katarína Forgáčová spolu s pracovnou skupinou špecifikovali opatrenia, spoločne navrhli k nim aktivity a stanovili poradie dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu. Riadiaci tím vypracoval sumárny návrh aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán.
- Riadiaci tím stanovil termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania).
- Riadiaci tím zabezpečil vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov.

6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov

1. Prioritná oblasť: Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce

1.1.1 Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce
1.1.2 Udržanie ekonomickej výkonnosti rozvoja cestovného ruchu
1.1.3 Zvyšovanie kvality života obyvateľov poskytovaním služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
1.1.4 Rozvíjanie oblasti verejnej správy
1.1.5 Využívanie doplnkových zdrojov financovania
1.1.6 Tvorba aktivít pre využitie potenciálu obce a regiónu vo väzbe na turizmus, cestovný ruch a ochranu prírody ako aj na iné prvky miestneho potenciálu
1.1.7 Aktivity so zameraním na trvalo-udržateľný rozvoj, ekonomický a sociálny rozvoj obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality života v obci
1.1.8 Podpora rozvoja podnikania

Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci

1.2.1 Vypracovávanie projektových dokumentácií
1.2.2 Podpora športových zariadení v obci

Opatrenia 1.3: Podpora cestovného ruchu

1.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych a sakrálnych pamiatok
1.3.2 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci a v regióne
1.3.3 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky
1.3.4 Podpora kultúrno-spoločenských aktivít v obci a zachovanie miestnej kultúry (tvorba spoločensko-kultúrnych podujatí, podpora miestnych spolkov a organizácií)
1.3.5 Rekonštrukcia vonkajších priestorov a vybudovanie parkoviska s oddychovou zónou pred budovami v majetku samosprávy
1.3.6 Vybudovanie oddychovej zóny
1.3.7 Prezentácia nových foriem CR a kultúrneho dedičstva
1.3.8 Rekonštrukcia a úprava prístupu a plochy pre monumentom „Dievčia skala".

Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne

1.4.1 Vysporiadanie pozemkov a pozemkové úpravy v obci (intravilán)
1.4.2 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre výstavbu IBV rodinných domov
1.4.3 Zabezpečenie pozemku pre vybudovanie oddychovej, relaxačnej a športovej zóny v obci
1.4.4 Vybudovanie dreveného altánku s murovaným ohniskom, miestom na oddych a zábavu

Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci

1.5.1 Rozvoj miestnej samosprávy v obci
1.5.2 Rozvoj projektov, ich schvaľovanie a monitorovanie
1.5.3 Inštitucionálne zabezpečovanie projektov
1.5.4 Zveľaďovanie a aktualizovanie obecnej stránky obce
1.5.5 Zabezpečovanie inštitucionálnej a administratívnej stránky obce
1.5.6 Zabezpečovanie vzdelávania zamestnancov obce
1.5.7 Účasť obce v združeniach, spolkoch v rámci regionálneho a mikroregionálneho združenia
1.5.8 Aktualizovanie PHRSR

Opatrenie 1.6 Budovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií

1.6.1 Zlepšiť dopravnú dostupnosť pre obyvateľov a návštevníkov obce k službám, k práci,
1.6.2 Zvýšenie bezpečnosti na cestách (vybudovať kamerový systém, chodníky, prechody pre chodcov, dopravné značenia).
1.6.3 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií (oprava výtlkov, výmena asfaltového krytu, nový kryt)

2. Prioritná oblasť sociálna

Opatrenie 2.1 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života

2.1.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie
2.1.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov
2.1.3 Príprava pozemkov a vytváranie nových bytových podmienok pre mladé rodiny
2.1.4 Zlepšovanie dostupnosti služieb obyvateľom
2.1.5 Zlepšovanie kultúrnych podmienok obyvateľom
2.1.6 Zlepšovanie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v obci

2.1.7 Zlepšovanie a budovanie služieb vyššej vybavenosti v obci (zastávky, oddychových zón, cesty, osvetlenie, obslužných komunikácií vo vlastníctve obci a pod.)
2.1.8 Dobudovanie kanalizácie a centrálnej ČOV pre obec

Opatrenie 2.2 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci
2.2.1 Pozemková úprava intravilánu obce
2.2.2 Zriadenie oddychových zón v obci (lavičky, umiestnenie košov na odpadky, verejná zeleň a iné)
2.2.3 Budovanie parkovísk v obci
2.2.4 Zvyšovanie bezpečnosti a prevencia proti kriminalite- rozšírenie kamerového systému v obci
2.2.5 Modernizácia elektrických sietí, dobudovanie a rekonštrukcia osvetlenia Dobudovanie a rekonštrukcia obecného rozhlasu
2.2.6 Úprava a tvorba verejných priestranstiev v obci Orovnica (Vysádzanie miestnej zelene, starostlivosť o čistotu, zdravie v obci, zlepšenie a skvalitnenie životného prostredia)
2.2.7 Budovanie a modernizácia ostatnej verejnej infraštruktúry- Stavebná obnova obce
2.2.8 Obnova oplotení, oporných múrov, spevnených plôch v obci
2.2.9 Obnova existujúcich oplotení na majetku obci s výmenou za nové

Opatrenie 2.3 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk
2.3.1 Odkúpenie pozemku (plochy do vlastníctva obce).
2.3.2 Terénne úpravy, vybudovanie modernej bezbariérovej zóny s ohľaduplným prístupom i prepojením na lokalitu, zníženie hluku v urbanizovanom a v obytnom prostredí (protihluková výsadba a protihlukové izolácie)
2.3.3 Vytvárať opatrenia so zameraním na zníženia znečistenia zóny (výsadba živých plotov, výsadba zelene so zameraním na obnovu zdravých ekosystémov s vysokou biodiverzitou).
2.3.4 Vybudovanie ekologického (chemického) WC zariadenia v rôznych oddychových miestach v obci
2.3.5 Výstavba menšieho záchytného parkoviska (5 - 8 áut) a zavedenie potrebných opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy.
2.3.6 Vytvorenie oddychovej a relaxačnej plochy pre rôzne vekové kategórie.
2.3.7 Vybudovanie dreveného altánku na posedenie s krbom
2.3.8 Zabezpečenie podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a predchádzanie vzniku odpadov v oddychovom a relaxačnom území
2.3.9 Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov, ich revitalizácia, obnova zelenej infraštruktúry (zvýšenie atraktivity a prepravovanej kapacity nemotorovej dopravy vo verejnosti (vybudovanie predovšetkým cyklistickej dopravy, vybudovanie automatickej požičovne bicyklov, chráneného parkoviska na bicykle vybudovanie nabíjacej stanice pre elektrobicykle (v rámci využívania bicyklov na existujúcich cyklotrasách v regióne). Súčasťou záchytného parkoviska bude aj výsadba zelene.
2.3.10 Podpora zdravého životného štýlu, rozvíjanie fyzickej zdatnosti, vybudovanie vzťahu k pohybovej aktivite a zmysluplné využitie voľného času (vybudovanie menšieho multifunkčného ihriska (napr. v športovom areály školy) a športoviska, kde budú osadené rôzne závesné cvičebné pomôcky (systémy Street Workout).
2.3.11 Vybudovanie detského ihriska (príp. detského dreveného parku s hracími prvkami ako sú napr. lezecké laná, drevené hracie prvky (preliezky, šmykľavky, mostíky, drevené lavičky atď.)

2.3.12 Vybudovanie zón pre rôzne iné pohybové a doplnkové aktivity ako napr. volejbal, bengminton, šach v prírode, nohejbal, bicyklovanie a pod.

Opatrenie 2.4 Rekonštrukcia ostatných budov v správe obci

2.4.1 Vybudovanie záchytného parkoviska pred Obecným úradom
2.4.2 Rekonštrukcia a modernizácia, vybavenie obecných zariadení (nehnuteľností obce)
2.4.3 Rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalej MŠ (na multifunkčný objekt)
2.4.4 Vybudovanie turisticko-informačnej kancelárie
2.4.5 Zlepšovanie dostupnosti ubytovacích a stravovacích služieb v obci
2.4.6 Rekonštrukcia OcÚ a kultúrneho domu
2.4.7 Oprava a údržba strechy
2.4.8 Zateplenie budov
2.4.9 Zabezpečenie vybavenosti vnútorných priestorov (nábytok, kuchyňa, spoločenských priestorov, sociálnych zariadení a pod.).
2.4.10 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektov

Opatrenie 2.5 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci

2.5.1 Príprava projektovej dokumentácie
2.5.2 Pokračovanie budovania sociálnej infraštruktúry v obci
2.5.3 Pripraviť priestor pre vybudovanie denného stacionáru v obci (pre seniorov, ZŤP, sociálne služby krízovej intervencie, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
2.5.4 Vybudovanie priestorov- zariadenia pre seniorov (denný stacionár)
2.5.5 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry
2.5.6 Vybudovanie optického káblového internetu a televízie na zlepšenie internetového signálu (Cieľom je dobudovanie internetovej infraštruktúry a zvýšenie rozvojového potenciálu územia)
2.5.7 Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v obci Orovnica (úspora energie)
2.5.8 Budovanie a modernizácia ostatnej verejnej infraštruktúry
2.5.9 Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry

- Rekonštrukcia a vybudovanie mostov a lávok
- Budovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií
- Zlepšenie dopravnej infraštruktúry (zvýšenie rozvojového potenciálu územia)

2.5.10 Rekonštrukcia miestnej komunikácie k jednotlivých osídleniam a celkové zlepšovanie stavu ciest v obci (vrátane letnej a zimnej údržby)
2.5.11 Rekonštrukcia miestnej komunikácie k cintorínu
2.5.12 Rekonštrukcia a premostenie ciest mostmi
2.5.13 Budovanie miestnych rigolov a odvodu dažďovej vody
2.5.14 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok

Opatrenie 2.6 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci

2.6.1 Budovanie služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa)
2.6.2 Budovanie regionálnej sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ZŤP, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská a terénna služba, prepravná služba a podporné služby – odľahčovacia služba.
2.6.3 Vybudovanie a zriadenie prevádzky komunitného centra

2.6.4 Zriadenie sociálneho podniku v obci

Zámerom obce Orovnica je v rámci KPSS poskytovať:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- sociálne poradenstvo
- sociálnu rehabilitáciu,
- ošetrovateľská starostlivosť,
- ubytovanie, stravovanie, upratovanie,
- pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva
- utvárať podmienky pre voľno časové aktivity,
- prevádzkovať sociálne zariadenie,
- vytvárať ošetrovateľskú a terénnu sociálnu starostlivosť a pod.

Opatrenie 2.7 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek

2.7.1 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby domov a bytových jednotiek
2.7.2 Vyznačenie záujmových plôch, zabezpečenie terénnej obhliadky
2.7.3 Vybudovanie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom
2.7.4 Nákup pozemkov pre budovanie nájomných bytov a rodinných domov

Opatrenie 2.8 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci

2.8.1 Vytváranie podmienok pre športové aktivity v obci
2.8.2 Rozvíjanie cyklotrás a NCH v regióne a v obci
2.8.3 Výber lokalít pre výstavbu nových športovísk , spracovanie technickej dokumentácie
2.8.4 Vybudovanie a modernizácia osvetlenia na ihrisku a na vzniknutom multifunkčnom ihrisku

Opatrenie 2.9 Rekonštrukcia cintorína, jeho okolia a domu smútku

2.9.1 Nové spevnenie plôch súvisiacich s cintorínom a rozšírenie cintorína
2.9.2 Rekonštrukcia oplotenia cintorína
2.9.3 Revitalizácia vonkajšieho okolia cintorína, rozšírenie parkoviska a pravidelná údržba

Opatrenie 2.10 Možnosti rozšíriť stavebné územie obce z dôvodu potenciálnej výstavby nájomných bytov, rodinných domov a rekreačných chát.

2.10.1 Vyznačenie záujmových plôch dotknutého územia
2.10.2 Aktualizácia Územno-plánovacej dokumentácie a strategických rozvojových dokumentov obce
2.10.3 Vybudovanie celkovej infraštruktúry pre využívanie pozemkov (vybudovanie inžinierskych sietí (voda, plyn, elektrické prípojky a odkanalizovanie, ČOV)
2.10.4 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektu
2.10.5 Vypracovanie projektovej dokumentácie
2.10.6 V spolupráci s CHKO Štiavnické vrchy vymedziť plochy pre možnú výstavbu, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vydanie súhlasu k výstavbe rekreačných zariadení
2.10.7 Dobudovanie cestnej infraštruktúry

Opatrenie 2.11 Obnova požiarnej zbrojnice

2.11.1 Rekonštrukcia pôvodnej požiarnej zbrojnice na hasičskú zbrojnicu

2.11.2 Zabezpečenie komplexnej požiarnej techniky
2.11.3 Zakúpenie požiarneho auta a techniky do DHZ obce

Opatrenie 2.12 Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry
2.12.1 Zlepšenie a dobudovanie potrebnej dopravnej infraštruktúry
2.12.2 Vybudovanie chodníkov po obci
2.12.3 Vybudovanie dopravného značenia po obci (prechody pre chodcov, značky a pod.)
2.12.4 Rekonštrukcia obecným mostov, lavíc, lávok.

3.Prioritná oblasť – Environmentálne a kvalitné životné prostredie (odpadové hospodárstvo, ochrana životného prostredia, environmentálna štruktúra a vodné hospodárstvo)

Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva
3.1.1 Monitorovanie a likvidácia envirozáťaží (cieľom je identifikovať a následne odstrániť množstvo čiernych skládok v regióne)
3.1.2 Nakladanie s odpadom- adresná elektronická evidencia- Cieľom je zlepšiť nakladanie s odpadmi- znížiť skládkovanie a zvýšiť podiel recyklácie a motivovať obyvateľov k lepšej separácii
3.1.3 Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu (zvýšiť počet nádob vybavených technológiou. Zabezpečiť vozidlá vybavené váhou).
3.1.4 Energetické a ekologické zhodnocovanie odpadu – katalytická mineralizácia (Cieľom je vytvoriť riešenie ako alternatívu ku skládkovaniu odpadov).
3.1.5 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce
3.1.6 Budovanie a ochrana zelene- Pravidelná údržba verejnej zelene
3.1.7 Realizácia ďalších programov ochrany životného prostredia

Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva
3.2.1 Pravidelná údržba a obnova ČOV. Ďalšie jej dobudovanie v rozvojových plochách.
3.2.2 Dobudovanie miestnej kanalizácie všade kde nie je vybudovaná.
- Odkanalizovanie spádovej oblasti ZC (dobudovanie potrebnej infraštruktúry a zvýšenie rozvojového potenciálu územia)

3.2.3 Zásobovanie pitnou vodou spádovej oblasti ZC- Predĺženie verejného vodovodu (rozšírenie vodovodu a zlepšenie tlakových podmienok pre ostatné objekty napojené na verejný vodovod)
3.2.4 Zabezpečovanie ochrany povrchových a podzemných vôd v súlade s legislatívou
3.2.5 Spevnenie brehových svahov potokov, ako i koryta

Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva
3.3.1 Intenzívna ochrana chráneného územia CHKO Štiavnické vrchy, atď.
3.3.2 Intenzívna ochrana prírody a krajiny

Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia
3.4.1 Zabezpečovanie ochrany celkového stavu ovzdušia v súlade s legislatívou

Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

3.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov pre znižovanie energetickej náročnosti budov v správe obci (Zníženie energetickej náročnosti objektu obecného a kultúrneho domu a ostatných budov v správe obci Orovnica)

Opatrenie 3.6: Zlepšovanie a skvalitňovanie životného prostredia

3.6.1 Ochrana Životného prostredia v súlade s legislatívou

3.6.2 Zabezpečovanie trvalo udržateľného rozvoja v obci Orovnica

4. Prioritná oblasť Cestovný ruch

4.1 ***Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne***

4.1.1 Materiálna a finančná podpora miestnych združení

4.1.2 Využívanie prírodných daností pre budovanie nových NCH, turistických trás a cyklotrás (budovanie a rekonštrukcia cyklotrás)

4.1.3 Vybudovanie rozhľadne

4.1.4 Podpora existujúcich reštauračných a ubytovacích služieb v obci (podpora podnikateľského prostredia v obci)

4.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky

4.1.6 Výstavba oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území

4.1.7 Vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti (rozvoj informačného systému, zvyšovanie návštevnosti do regiónu)

4.1.8 Zabezpečenie údržby všetkých kultúrno-historických a sakrálnych pamiatok

4.1.9 Budovanie ubytovacích a stravovacích kapacít pre turistov (zvyšovanie celkovej dĺžky návštevnosti do regiónu)

4.1.10 Podpora obecnej propagácie

5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie

Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti

5.1.1 Zapájanie nezamestnaných do aktivizačných prác

5.1.2 V spolupráci s podnikateľskými subjektmi vytvárať podmienky pre zvyšovanie počtu pracovných miest

5.1.3 Podpora vzniku miestnych spolkov, združení

5.1.4 Zapájanie obyvateľov do komunitných aktivít

5.1.5 Založenie sociálneho podniku

Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku

5.2.1 Zabezpečenie vzdelávacích kurzov pre začínajúcich podnikateľov

5.2.2 Vytvorenie inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre rozvoj tradičného podnikania

5.2.3 Podpora podnikateľských subjektov na vidieku

5.2.4 Vybudovanie miestneho obchodu slúžiaceho na predaj výrobkov z domu

5.2.5 Koordinovanie spolupráce tradičných podnikateľských subjektov a spolkov

5.2.6 Tvorba jarmokov, vianočných trhov a iných kultúrno-spoločenských aktivít v rámci obce so zameraním na zachovanie tradičných remesiel a kultúrnych zvykov

Opatrenie 5.3 Podpora miestnych spolkov a združení

5.3.1 Materiálna a finančná podpora fungujúcich spolkov a združení
5.3.2 Obnova zaniknutých spolkov (dobrovoľný hasičský zbor, divadelný spolok, spevokol, folklórny súbor, lesnícky zväz, holubársky zväz a pod.)
5.3.3 Organizovanie a podpora kultúrnych podujatí v obci
5.3.4 Vytváranie spolupráce miestnych spolkov a združení v rámci mikroregiónu
5.3.5 Budovanie spolupráce s inými organizáciami mimo Novobanského mikroregiónu
5.3.6 Vytváranie spolupráce s inými športovými centrami v rámci iných regiónov

Opatrenie 5.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít

5.4.1 Podieľanie sa občanov na organizovaní podujatí v obci
5.4.2 Motivovanie občanov formou súťaží a iných výhod

Opatrenie 5.5 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja

5.5.1 Aktívne zapájanie a podieľanie obce na realizácii zámerov v rámci spolupráce s inými regiónmi a mikroregiónmi
5.5.2 Členstvo v nových združeniach, ktorých cieľ bude v súlade so strategickými cieľmi obce

6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť

Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Orovnica

6.1.1 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva
6.1.2 Rozvoj a zvyšovanie informovanosti obce- Skvalitnenie poskytovania informácií na úradných a informačných tabuliach
6.1.3 Tvorba a distribúcia propagačných materiálov o zaujímavostiach v obci
6.1.4 Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu v obci Orovnica
6.1.5 Aktualizácia a zvyšovanie informovanosti obyvateľov obce cez webovú stránku obce
6.1.6 Zakúpenie regionálnych kalendárov a iného propagačného materiálu do obce
6.1.7 Podpora propagácie obce prostredníctvom organizácií cestovného ruchu

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHRSR obce Orovnica nadväzuje na programovú časť a to vo väzbe na zoznam opatrení a aktivít, ktoré sú potrebné za zabezpečenie strategických cieľov a obsahujú vecný a časový harmonogram opatrení a aktivít, systém monitorovania a plnenia opatrení a aktivít.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE OROVNICA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov.

Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť.

Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

V tejto časti PHRSR predstavujeme akčný plán pre jednotlivé prioritné oblasti.

7.1 Akčný plán

Tabuľka 18: Akčný plán pre prioritnú oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Programová os	Špecifické ciele Prioritné opatrenia	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
1. Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce **ciele** **Dopravná infraštruktúra** **Technická vybavenosť obce**	**Opatrenie 1.1** Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce **Opatrenie 1.2** Modernizácia administratívnych budov v správe obci **Opatrenie 1.3** Podpora cestovného ruchu **Opatrenia 1.4** Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne **Opatrenie 1.5** Rozvoj samosprávy v obci	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Administratívne budovy **Stabilná hospodárska a ekonomická základňa**	**Opatrenie 1.6** Rekonštrukcia miestnych komunikácií	**starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 19: Akčný plán pre prioritnú oblasť sociálnu

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
2. Prioritná oblasť **Sociálna** **ciele** **Školstvo a vzdelanie** **Verejné priestranstvá** **Bývanie** **Športoviská** **Sociálna vybavenosť** **Kvalitná infraštruktúra**	**Opatrenie 2.1** Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života **Opatrenie 2.2** Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci **Opatrenie 2.3** Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk **Opatrenie 2.4** Rekonštrukcia budov v majetku OcÚ samosprávy **Opatrenie 2.5** Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci **Opatrenie 2.6** Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci **Opatrenie 2.7** Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek **Opatrenie 2.8** Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci **Opatrenie 2.9** Rekonštrukcia cintorína, jeho okolia a domu smútku **Opatrenie 2.10** Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby nájomných bytov, RD. **Opatrenie 2.11** Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice **Opatrenie 2.12** Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo** **2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo** **2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 20: Akčný plán pre prioritnú oblasť

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
3. Prioritná oblasť – **Environmentálna** **Kvalitné životné prostredie** **ciele** **Odpadové hospodárstvo** **Ochrana životného prostredia**	**Opatrenie 3.1** Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva **Opatrenie 3.2** Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva **Opatrenie 3.3** Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva **Opatrenie 3.4** Zlepšovanie stavu	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo** **2021 – 2026**

Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo **Ochrana prírody a krajiny**	ovzdušia **Opatrenie 3.5** Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci **Opatrenie 3.6** Zlepšenie a skvalitnenie životného prostredia	**v závislosti od výziev** **starosta obce obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 21 Akčný plán pre prioritnú oblasť cestovný ruch

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch ciele Cestovný ruch	**Opatrenia 4.1** Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne	**2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 22 Akčný plán pre prioritnú oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie ciele Ľudské zdroje	**Opatrenie 5.1** Podpora zamestnanosti **Opatrenie 5.2** Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku **Opatrenie 5.3** Podpora miestnych spolkov a združení v obci **Opatrenie 5. 4** Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít **Opatrenie 5.5** Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja	**2021 – 2026 v závislosti od výziev** **starosta obce obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 23 Akčný plán pre prioritnú oblasť Propagácia a informovanosť v obci

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť ciele Propagácia v obci	**Opatrenie 6.1** Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Orovnica	**2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo**

Spracovala RNDr. Anna Štefanková, 2021

ČASŤ E
8 MONITOROVANIE PHRSR

Monitorovanie PHRSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHRSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Starosta obce Orovnica a obecné zastupiteľstvo.

8.1 Spôsob monitorovania PHRSR

Obecný úrad Orovnica má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni. Pri realizácii PHRSR vystupujú ako partneri obyvatelia obce, ktorí boli prizvaní a zúčastnili sa verejných stretnutí, kde definovali svoje požiadavky, spolupracovali pri definovaní silných a slabých stránok svojej obce. Následne aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PHRSR obce. V rámci prípravy dokumentu bol vypracovaný dotazník (kvôli pandemickej situácii COVID-19 návratnosť dotazníkov bola nízka). Všetky podnetné návrhy OcÚ sú zapracované do PHRSR. K jednotlivým častiam strategického dokumentu bol uskutočnený rozhovor so starostkou obce p. Mgr. Katarínou Forgáčovou a bolo uskutočnené stretnutie s poslancami obce na príslušnom pripravovanom zastupiteľstve obce v mesiaci máj 2021.

Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR

Realizácia PHRSR obce Orovnica je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky poslancov, OcÚ, partnerov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia.

Vo vzťahu k realizácii PHRSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Obecné zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie projektov. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom obce Orovnica a jeho predstaviteľom je p. starostka Mgr. Katarína Forgáčová. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nespadajú do právomocí a kompetencií obecného zastupiteľstva. Starosta sa spolupodieľal na príprave dokumentu, riadil proces realizácie, podpisuje schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám

(radiace orgány príslušných operačných programov, dodávatelia, kontrolné skupiny projektov a i.).

Inštitucionálnu a administratívnu stránku zabezpečuje obecný úrad. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy, bude obecný úrad (v prípade nutnosti a zváženia možností) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHRSR v rámci povinnej i nepovinnej činnosti informovania a publicity (pri projektoch financovaných z ŠFRB, PRV, OP KŽP a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov. Vzhľadom na charakter obce, prebieha komunikácia osobným stykom s predstaviteľmi/zamestnancami obce, alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Dôležitým nástrojom komunikácie je pre obec vlastná webová stránka, ďalej informačná tabuľa a rozhlas. Komunikácia s obyvateľmi prebieha neustále až do ukončenia platnosti PHRSR.

Ďalším nástrojom komunikácie sú i rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starostka obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže dať stanovisko k prerokovanému materiálu.

Systém monitorovania a hodnotenia

Proces monitorovania PHRSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHRSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OcÚ. Za prípravu monitorovacej správy zodpovedá príslušný garant podľa povahy projektu. Jednať sa pritom môže o starostku obce, hlavného kontrolóra obce, poslancov, resp. inú poverenú osobu.

Cieľom monitorovania je získavanie informácii o reálnom plnení opatrení, o prípadnom negatívnom vývoji, spôsobe realizácie, definovanie a prijatie nápravných opatrení.

Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, OcÚ, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo stanovené termíny vykoná korekciu starosta obce. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v tabuľke číslo 24.

Tabuľka 24 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2021-2026		
Typ hodnotenia	**Vykonať prvýkrát**	**Dôvod vykonania/ periodicita**
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2021	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PHRSR Ad hoc mimoriadne hodnotenie	2021 Nerozhoduje	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok Pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov
		Pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2021 - 2026	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

Spracovala RNDr. Anna Štefanková, 2021

ČASŤ F

9 FINANČNÁ ČASŤ

9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR

Po schválení PHRSR nastáva vlastná realizácia PHRSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHRSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR neuvádza pri väčšine opatrení a aktivít. Naplnenie cieľov programu budú uvádzať konečné rozpočty, ktoré budú súčasťou vykonávacích projektov a plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľný rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé z nich však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- **Vlastné zdroje- rozpočet obce;**

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

- **Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia**

- finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2021 − 2026);
- finančné prostriedky z rozpočtu obce;
- finančné prostriedky zo štátnych dotácií;
- finančná podpora z VÚC Banská Bystrica a iné.

Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viaczdrojové, pričom závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC, OP KŽP, PRV a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaných odhadom, prieskumom a taktiež sa vychádzalo z existujúcich výkazov výmer/rozpočtov projektantov. Finálne podoby budú súčasťou ŽoNFP a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Tabuľka 25 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

P. č.	Oblasť/Rok	Rok 2021- 2026
1.	**Hospodárska oblasť**	podľa potreby
2.	**Sociálna oblasť**	podľa potreby
3.	**Environmentálna oblasť**	podľa potreby
4.	**Oblasť cestovného ruchu**	podľa potreby
5.	**Oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie**	podľa potreby
6.	**Oblasť propagácie a zvyšovania informovanosti obce**	podľa potreby
7.	**Spolu**	podľa potreby

Spracovala RNDr. Štefanková Anna, 2021

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít budú súčasťou príloh monitorovacích správ, ktoré budú priebežne vypracovávané a dopĺňané po schválení potrebných zdrojov pre ich financovanie a zrealizovanie.

Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty v rámci združenia Novobanského regiónu a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Tabuľka 26 Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov (upravený pre potreby obce)

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Projekt
1	**Najvyššia**	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu c) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO Splnená jedna z podmienok	**1.Prioritná oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce** **2.Prioritná oblasť Sociálna** **4. Prioritná oblasť Cestovný ruch**
2	**Vysoká**	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO c) Projekty Novobanského regiónu Splnená jedna z podmienok	**3. Prioritná oblasť Environmentálna Kvalitné životné prostredie** **5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie**
3	**Stredná**	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	**6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Projektové zámery obce Orovnica, ktoré má obec v súčasnosti pripravené na obdobie rokov 2021 – 2026 dokumentuje tabuľka 27.

Tabuľka 27 Akčný plán- Pripravenosť projektových zámerov obce Orovnica na roky 2021 – 2026

Obec	Názov projektu	Bližší popis projektových cieľov	Začiatok realizácie projektu	Ukončenie projektu	Odhadované celkové náklady projektu
Orovnica	**Vyregulovanie koryta Orovnického a Cigánskeho potoka**	spevnenie brehových svahov potokov, ako i koryta	2021	2027	500 000,00 €
Orovnica	**Podp. Udržateľného vod.hospodárstva, ČOV**	vybudovanie ČOV a kanalizácie v obci	2021	2027	2 500 000,00 €
Orovnica	**Regionálny rozvoj, miestny rozvoj a bezpeč.**	obnova budov, KD, PZ, DS,pamiatky vrátane zateplenia, zníženia energetickej náročnosti	2021	2027	400 000,00 €
Orovnica	**Regionálny rozvoj, miestny rozvoj a bezpeč.**	rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalej MŠ (na multifunkčný objekt)	2021	2027	500 000,00 €
Orovnica	**Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií**	oprava výtlkov, výmena asfaltového krytu, nový kryt	2021	2027	350 000,00 €
Orovnica	**Vybudovanie kamerového systému v obci**	zabezpečenie ochrany majetku občanov a obce	2021	2027	20 000,00 €
Orovnica	**Úprava o tvorba verejných priestranstiev v obci**	zlepšenie a skvalitnenie život. prostredia	2021	2027	25 000,00 €
Orovnica	**Rekonštrukcia a úprava prístupu a plochy pred monumentom "Dievčia skala"**	vybudovanie prístupu a plochy pred monumentom	2021	2025	120 000,00 €
Orovnica	**Viacúčelové ihrisko s uzavretým mantinelovým systémom -areál pre voľnočasové aktivity v Orovnici**	vybudovanie multiunkčného a detského ihriska v športovom areáli školy	2021	2027	125 000,00 €
Orovnica	**Projekt pozemkových úprav Orovnica - stavba pozemných komunikácií**	vybudovanie miestnej komunikácii, ako spoločné opatrenie v rámci pozemkových úprav, pozemkové úpravy ukončené ešte v roku 2010 ale vybudovanie komunikácií dodnes nebolo realizované	2021	2027	800 000,00 €

Zdroj: OcÚ Orovnica, BBSK, 2021
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Projektové zámery v rámci obcí spadajúcich do okresu Žarnovica zobrazuje tabuľka 28.

-

Tabuľka 28 Projektové zámery v rámci obcí Novobanského mikroregiónu

Obce/ mestá	Názov projektu	Bližší popis projektového zámeru	Začiatok realizácie	**Koniec realizácie**	**Odhadované celkové náklady projektu**
Nová Baňa Voznica Rudno nad Hronom Brehy Tekovská Breznica Orovnica Hronský Beňadik	Mesto Nová Baňa a susediace obce Voznica, Rudno nad Hronom, Brehy, Tekovská Breznica, Orovnica a Hronský Beňadik sa nachádzajú na trase diaľkového vodovodu ŽŽB Žiarnad Hronom-Žarnovica-Nová Baňa - Hronský Beňa-dik.	StVS schválilo zámer vybudovania diaľkové-ho vodovodu ŽŽB Žiarnad Hronom-Žarnovica- Nová Baňa - Hronský Beňadik v súvislosti s potrebou prepojenia území zásobovania pitnou vodou a zdrojov, ktoré sa nachádzajú mimo vymedzené pásmo dosahu jadrovej elektrárne Mochovce. Požia-davka na zásobovanie aj z iných zdrojov pre toto pásmo vyplýva z požiadavky štátu pre zachovanie bezpečnosti prevádzky jadrovej elektrárne vzhľadom na skutočnosť, že alternatívne zásobovanie vodou je nevyhnutné pre jej chladenie.	2023	2026	28 000 000 Eur.
	Odkanalizovanie spádovej oblasti v mikroregióne Nová Baňa	Mikroregión Nová Baňa a do neho zahrnuté obce majú čiastočne vybudovanú kanalizáciu iba v meste Nová Baňa a v obciach Tekovská Breznica, Jronský Beňadik, Orovnica a v súčasnosti sa buduje kanalizácia v obci Brehy. Ostatné obce Voznica, Rudno nad Hronom, Veľká Lehota a Malá Lehota nemajú vybudovanú žiadnu kanalizáciu.	2021	2023	12 000 000 Eur.
	Elektronizácia verejných služieb a ich dostupnosť	Rozšírenie optického kábla na zlepšenie internetového signálu (Mikroregión)	2021	2026	400 000 Eur.
	Prepojenosť odborného vzdelávania na prax	Podpora vzdelávania zamestnancov a zvyšovanie kvality práce (Mikroregión)	2021	2026	60 000 Eur.
	Ochrana prírody a podpora biodiverzity	Lesná dopravná sieť (Nová Baňa)	2021	2026	100 000 Eur.
	Vodozádržné opatrenia v krajine	Vyregulovanie koryta Orovnického a Cigánskeho potoka, Vodozádržné prehrázky v obciach, protipovodňové opatrenia a pod., rekonštrukcia vodnej nádrže Tajch	2021	2026	1 172 000 Eur.
	Dobudovanie vodojemov a vodovodov	Zásobovanie pitnou vodou spádovej oblasti	2021	2026	12 000 000 Eur.

Zdroj: BBSK, 2021
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

ČASŤ G

ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Orovnica je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Predmetný PHRSR obce Orovnica bol aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:.....2021 a jeho aktualizáciu dokumentuje nasledovná tabuľka 29.

Tabuľka 29 Schválenie a aktualizovanie PHRSR obce Orovnica

Schválenie a aktualizácia PHRSR obce Orovnica	
Dokument	**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Orovnica na roky 2021 – 2026.** PHRSR obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené PHRSR VÚC na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR január 2020).
Spracovanie	Spracovanie: spracovanie PHRSR vykonala obec v partnerstve s poradenskou spoločnosťou a spracovateľkou dokumentu s RNDr. Mgr. Annou Štefankovou, ktorá koordinovala proces tvorby PHRSR a zabezpečovala dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania január 2021 − máj 2021
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) Verejné pripomienkovanie: máj 2021 Posudzovanie SEA – relevantné
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva – obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHRSR obce Orovnica na roky 2021 − 2026.

Spracovala RNDr. Anna Štefanková, 2021

ČASŤ H

IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) s výhľadom do roku 2021 bude do roku 2026 implementovaný konkrétnymi projektmi a akčným plánom, ktorý bude mať časový harmonogram a návrh finančného a organizačného zabezpečenia. Obecný úrad Orovnica v spolupráci s obecným zastupiteľstvom vypracuje Plán vedenia obce a informatívne správy, ktoré bude zverejňovať na internetovej stránke obci a na verejných informačných tabuliach.

Predkladať návrhy na modifikovanie PHRSR bude v právomoci výboru pre PHRSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať výboru návrhy na doplnenie PHRSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť útvaru návrh na modifikovanie PHRSR. Na zasadnutia výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží koordinátor obce dopadovú analýzu plnenia PHRSR.

Doplnenie PHRSR, prípadne jeho nové aktualizovanie sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. V nevyhnutnom prípade sa môže kvôli PHRSR tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie výboru alebo obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHRSR obce Orovnica bol schválený a aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa.....2021 VZN uznesením č. .....bod c/.

Pečiatka obce:

_____

Mgr. Katarína Forgáčová
podpis starostky obce Orovnica

Autorské práva:

Bez súhlasu spracovateľa RNDr.Mgr. Anna Štefanková nemožno vykonať extrakciu a/alebo reutilizáciu podstatnej časti obsahu databázy dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orovnica na roky 2021− 2026 (t.j. napr. v časti čo aj len jedného diela), pokiaľ sa táto vykonáva s cieľom získať, hoci aj nepriamo v akýkoľvek majetkový prospech. Právo uverejnenia je výhradne určené za účelom verejného zverejnenia OcÚ Orovnica a použitie materiálu je možné len za účelom spracovania projektov a jednotlivých zámerov a za účelom ich pravidelného monitorovania.

PHRSR obce Orovnica ako centra Pohronského regiónu a regiónu Tekov s výhľadom na roky 2021 − 2026